Memoria Anual 2014

autismoGALICIA

ÍNDICE

Carta do Presidente 3
1. Quen somos 4
1.1 En que cremos 5
1.2 Persoas con Trastornos do Espectro do Autismo 6
1.3 Órganos de goberno 9
1.4 Organización operativa 10
1.5 As nosas entidades 11
1.6 A entidade en números 12

2. Programas específicos: Apoio a persoas con TEA e familias 13
2.1 Programa de ocio e respiro familiar 14
2.2 Programa de inclusión social 15
2.3 Programa de apoio ás familias 16

3. Programas específicos: Accesibilidade 17
3.1 Comisión de Accesibilidade 18
3.2 Accesibilidade na contorna sanitaria 19
3.3 Accesibilidade na contorna social 20

4. Programas específicos: Formación e Emprego 21
4.1 Programa de Formación 22
4.2 Programa de Emprego 24

5. Programas específicos: Comunicación 26
5.1 Publicacións
5.2 Representación institucional
5.2.1 Representación ante Administracións Públicas 30
5.2.2 Representación ante entidades 31
5.3 Sensibilización 32
5.3.1 Actividades de sensibilización 33
5.4 Canles de comunicación 35
5.5 Impactos en medios de comunicación 37

6. Contas da Federación 38
6.1 Balance Anual 39

7. Impacto en Medios 42

CARTA DO PRESIDENTE

Estimados compañeiros e amigos:

O 2014 foi un ano estraño, de transición e prudencia, dada a situación tan delicada e cambiante na que se atopaba a sociedade galega en xeral, e o Terceiro Sector Galego en particular. A pesar desas circunstancias, a Federación Autismo Galicia seguiu exercendo os seus deberes e actividades, aínda que é certo que todo o que fixo foi baixo o prisma conservador de non expoñerse nin xerar compromisos que "involucraran" o seu futuro nin os seus orzamentos, actuando de forma que toda a súa estrutura fose sostible no tempo.

Este ano houbo fitos importantes, tras analízalos, tivemos que establecer un posicionamento, como foi a nova Lei de Dereitos das Persoas con Discapacidade, a presentación no Congreso da Estratexia Nacional do Autismo, a posición do CERMI Nacional sobre a eliminación dos Centros de Educación Especial, a posición da Consellería de Traballo e Benestar sobre a financiación das Federacións pertencentes ó CERMI GALICIA, cuestión á que nos estamos enfrontando actualmente, etc.

Realizamos numerosas accións de formación interna e apoio a familias e de concienciación e comunicación xeral. Ademáis continuamos colaborando coa Consellería de Sanidade coa que realizamos programas de formación e sensibilización. Outro dos programas que foi e está sendo un éxito é o Proxecto de Accesibilidade Cognitiva que se está a desenvolver por toda a xeografía galega e ó que daremos continuidade no ano 2015.

O vindeiro ano 2015 será un ano de retos, ameazas e oportunidades. A nova do crecemento do presuposto da Consellería de Traballo e Benestar, a reordenación financieira do Terceiro Sector da Discapacidade, a Lei de Contratos para Prazas de Discapacidade e as súas cláusulas sociais, os novos programas que dende as distintas Consellerías queren impulsar, e outros máis, fan que o próximo ano se presente como ilusionante e interesante.

Dende a perspectiva interna teremos que afrontar a incorporación de novo persoal de xerencia e o desenvolvemento estratéxico da Federación, profesionalizando, máis se cabe, a súa xestión e tratando de establecer liñas estratéxicas sólidas e sostibles para afrontar os novos retos, neutralizar as posibles ameazas e aproveitar todas as oportunidades. Non quero, nesta carta, deixar de felicitar aos profesionais da Federación polo magnífico traballo que desenvolveron este ano, moitas veces con medios escasos e sen persoal específico de xerencia ou proxectos. Grazas de corazón pola vosa implicación, traballo, ilusión e dedicación.

Por todo iso, pídovos que continuedes prestando o voso apoio, compromiso e traballo en equipo coa Federación como canle de comunicación e posicionamento común, entidade de referencia a nivel de políticas sobre TEA e espazo de consenso, apoio mutuo e presión política. Con ese apoio e os medios que estamos poñendo, estou convencido que o ano 2015 e o 2016 serán recordados por dar un gran impulso, ademáis dun cambio estratéxico, tanto á Federación Autismo Galicia como ás políticas sobre TEA que actualmente manexan as Administracións Públicas e o Terceiro Sector da Discapacidade.

Unha forte aperta

Antonio de la Iglesia Soriano.

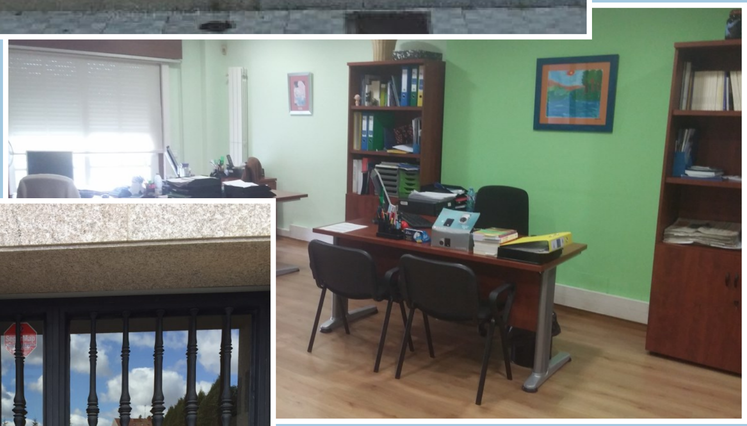

1. QUEN SOMOS

Autismo Galicia nace no ano 1995 como unha Federación que engloba ás entidades de pais, nais, titores e de profesionais, protectoras de persoas con Trastornos do Espectro do Autismo da Comunidade Autónoma de Galicia.

É unha entidade privada, sen ánimo de lucro inscrita no Rexistro Central de Asociacións da Xunta de Galicia co número 95, no Rexistro de Entidades Prestadoras de Servizos Sociais con número de inscrición E-0948, declarada de utilidade pública por Resolución do 18 de febreiro de 2003 e acollida ó réxime fiscal das entidades sen fins de lucro e dos incentivos fiscais ao mecenado regulado na Lei 49/2002 de 23 de decembro.

Autismo Galicia apóiase en financiadores públicos e privados e axusta o control destes fondos ao disposto na Lei de Mecenado (49/2002). As contas da Federación Autismo Galicia publícanse anualmente e están dispoñibles para a súa consulta na páxina web (www.autismogalicia.org) na sección de transparencia.

A Federación Autismo Galicia é unha organización sostible social e economicamente que garante ós seus destinatarios unha carteira integral de servizos especializados e cohesionada en torno a un modelo de calidade de vida e unha xestión asentada en valores compartidos.

1.1. EN QUE CREMOS

"PROMOVER A INTEGRACIÓN SOCIAL DAS PERSOAS CON AUTISMO"

Misión

Mellorar a calidade de vida das persoas con Trastornos do Espectro do Autismo (TEA) e as súas familias, a través dunha carteira integral de servizos específicos e un modelo de calidade de vida e valores compartidos.

Visión

Autismo Galicia traballa polas persoas con autismo en accións directas e a través da colaboración estreita coas entidades que forman a Federación e desenvolven o seu labor coas persoas con TEA e as súas familias.

Valores

* Consideración da persoa con TEA como suxeito con dereitos e deberes en igualdade de condicións ao resto das persoas.
* Máxima calidade nas entidades e servizos.
* Importancia da familia en todos os programas orientados á intervención coas persoas con TEA.
* Colaboración entre profesionais e familias para un funcionamento eficiente e de calidade das entidades.

Fins

* Servir de nexo de unión entre as distintas entidades e organizacións membro.
* Defender a dignidade e os dereitos das persoas con autismo.
* Coordinar accións para a obtención de recursos a nivel da Comunidade Autónoma de Galicia, das Comunidades Europeas e doutros organismos estatais ou internacionais que redunden en beneficio das entidades e organizacións membro.
* Promover a integración social e a normalización das persoas con autismo.
* Fomentar actitudes sociais positivas cara ás persoas con autismo.
* Crear as condicións para que as asociacións membro poidan desenvolver servizos e programas que melloren a calidade de vida das persoas con autismo e as súas familias.
* Orientar, coordinar e impulsar o movemento asociativo con criterios de solidariedade, promovendo unha imaxe común da Federación.
* Ofrecer ás entidades membro servizos de asesoramento e desenvolver programas de formación para técnicos e familias.

1.2 PERSOAS CON TRASTORNOS DO ESPECTRO DO AUTISMO

DEFINICIÓN

O autismo é un trastorno de neurodesenvolvemento, de orixe neurobiolóxica, que adoita identificarse durante os dous primeiros anos de vida da persoa que o presenta. Caracterízase por alteracións na interacción social, na comunicación verbal e non verbal e a presenza de patróns restritivos e repetitivos de conduta. Forma parte dos trastornos do espectro do autismo (TEA), un conxunto de trastornos complexos que afectan ó desenvolvemento do sistema nervioso e ó funcionamento cerebral, especialmente nos aspectos relacionados co procesamento da información que provén dos estímulos sociais.

Falamos dun espectro de trastornos pola gran heteroxeneidade dos síntomas, graos de afectación e necesidades das persoas que os presentan. Dentro deste espectro atópanse o autismo clásico, a Síndrome de Asperger, a Síndrome de Rett, o Trastorno Desintegrativo Infantil e o Trastorno Xeral do Desenvolvemento non especificado; cada un deles cunhas características específicas.

CAUSAS

Na actualidade non é posible determinar unha causa única que provoque a aparición dos TEA, pero si a forte implicación xenética na súa orixe. A gran variabilidade presente neste tipo de trastornos apunta tamén á relevancia que pode ter a interacción entre os distintos xenes e diferentes factores ambientais no desenvolvemento dos TEA. Mais polo momento, estes elementos non están claramente identificados e aínda é necesaria moita investigación ó respecto.

INTERVENCIÓN E TRATAMENTO

Polo momento non existe ningunha cura para os TEA. Sen embargo, existen factores que van influír de maneira significativa no desenvolvemento da persoa que os presenta e na súa calidade de vida. É fundamental que o diagnóstico se realice de maneira precoz e que o neno ou nena reciba unha axeitada atención temperá. Tamén é fundamental que os recursos educativos e comunitarios sexan os axeitados ás súas necesidades individuais e que dispoña dunha rede de apoio que facilite a súa participación social.

Ademais, é imprescindible sinalar que a persoa con TEA segue desenvolvéndose e aprendendo ó longo de toda a súa vida. As características que definen ós TEA non desaparecen ó chegar á vida adulta, aínda que as necesidades si van cambiando co tempo.

Así, a calidade de vida da persoa e a da súa familia vai estar influída polas posibilidades de acceder ás intervencións e apoios axeitados, que se adapten ás súas necesidades individuais e que maximicen as súas oportunidades de aprendizaxe, de inclusión social e de desenvolvemento persoal, mantendo todos estes elementos ó longo da vida.

1.2 PERSOAS CON TRASTORNOS DO ESPECTRO DO AUTISMO

Actualmente non existe ningún marcador biolóxico recoñecido que permita o diagnóstico dos TEA. Este realízase en base a diferentes indicadores no desenvolvemento da persoa que apuntan a unha alteración no mesmo, así como a unha avaliación específica da súa conduta.

As manifestacións clínicas dos TEA poden variar enormemente entre as persoas que os presentan, así como as súas habilidades intelectuais, dende a discapacidade intelectual a capacidades intelectuais situadas no rango medio ou superiores ó mesmo. As principais alteracións que presentan estas persoas están vinculadas ós seguintes ámbitos:

INTERACCIÓN SOCIAL

* Illamento ou pasividade social
* Dificultades na capacidade empática
* Dificultades na capacidade de comprensión en canto a regras sociais e de comportamento
* Comportamento social pouco apropiado.
* Incapacidade para compartir emocións e experiencias
* Incapacidade para establecer relacións afectivas
* Incapacidade para establecer relacións sociais cos iguais
* Ausencia de xogo social

COMUNICACIÓN

* Carencia de intención comunicativa
* Contacto ocular alterado
* Alteración do ton, entoación e ritmo da linguaxe expresiva
* Mutismo ou ausencia parcial ou total de comunicación verbal
* Linguaxe ou temas de conversación repetitivos
* Inversión pronominal
* Dificultades para participar nos intercambios de palabra que se producen nunha conversa
* Dificultades para formalizar conceptos abstractos. Dificultades na linguaxe

REPERTORIO RESTRINXIDO ESTEREOTIPADO DE ACTIVIDADES E INTERESES

* Resistencia ó cambio, amosando reaccións de ansiedade ante cambios ambientais, situacións novas e imprevistas
* Resistencia a implicarse en tarefas ou actividades novas
* Patróns de conduta repetitivos e rituais
* Severas dificultades para entender as emocións e intencións dos demais
* Posibilidade de desenvolver intereses específicos, restrinxidos e estereotipados ou preocupacións por temas peculiares
* Capacidade imaxinativa severamente limitada
* Dificultade para predicir feitos, acontecementos ou actividades futuras

SINTAMOLOXÍA ASOCIADA

* Discapacidade intelectual de leve a grave
* Epilepsia
* Hiperactividade
* Trastornos neurolóxicos, motrices ou sensoriais
* Alteracións condutuais
* Baixa tolerancia á frustración
* Trastornos do sono
* Trastornos de alimentación
* Ausencia de control de esfínteres
* Severas limitacións na área de autonomía persoal

1.2 PERSOAS CON TRASTORNOS DO ESPECTRO DO AUTISMO

PREVALENZA E INTERVENCIÓN

Nos últimos anos constátase un aumento considerable dos casos detectados e diagnosticados de TEA. É posible que este incremento se deba a unha maior precisión dos procedementos e instrumentos de diagnóstico, á mellora no coñecemento e formación dos profesionais, ou mesmo a un aumento real da incidencia deste tipo de trastornos.

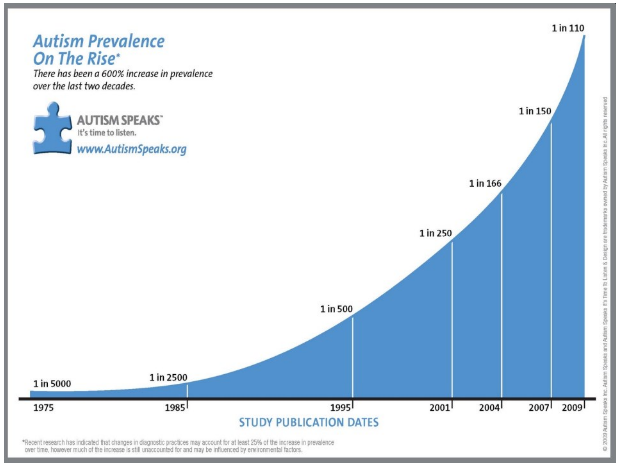

Estudos noutros países establecen a prevaleza de 25 persoas con TEA por cada 10.000 cidadáns adultos e **1 caso de TEA por cada 150 nenos en idades escolares**. Neles confírmase tamén que son máis frecuentes nos homes que nas mulleres (en proporción de 4:1) e que non existen diferenzas en canto a súa aparición nas distintas culturas ou clases sociais.

No caso de España, os estudos son escasos e limitados ó non existir unha rede de investigación consolidada e sostible a pesar de considerarse unha área fundamental para o avance no coñecemento dos TEA. Esta carencia provoca a falta de datos estatísticos fiables para planificar os servizos.

Se partimos da estimación de poboación **na Comunidade Autónoma** correspondente ó ano 2012 e aplicamos a taxa de prevaleza dos TEA internacionalmente aceptada, **1 de cada 150 persoas no rango de idade de 0 a 8 anos**, os datos estimativos serían:

A Federación Autismo Galicia realizou no ano 2012 un estudo preliminar sobre a prevaleza dos TEA en Galicia. Este estudo naceu coa intención de achegarnos ó número aproximado de persoas que, na nosa comunidade, teñen un diagnóstico de trastorno do espectro do autismo, coñecer a súa distribución xeográfica e aproximarnos ás necesidades de atención que precisan en función dos servizos que dispoñen, así como paliar a falta de información sobre a prevaleza real dos TEA e a súa incidencia na poboación galega, **datos** que son **fundamentais de cara a detectar, canto antes, ós/ás nenos/as que poidan estar afectados na procura dunha intervención precoz.**

Poboación de Galicia	2.781.498
Nenas e nenos entre 0 e 8 anos	195.803
Nenas e nenos entre 0 e 8 anos susceptibles de presentar TEA	1.305

1.3. ÓRGANOS DE GOBERNO

Os órganos de goberno da entidade asumen a responsabilidade e velan polo cumprimento dos fins establecidos.

Asemblea Xeral: é o máximo órgano de goberno da Federación e está formada por representantes de todas as entidades membro.

PRESIDENTE
Antonio de la Iglesia Soriano

VICEPRESIDENTE
Cipriano Luís Jiménez Casas

SECRETARIO
J. Manuel Varela Rodríguez

Consello Asesor: é un órgano consultivo formado por persoas cun profundo coñecemento dos TEA ou unha ampla experiencia no sector asociativo. Na actualidade está formado por:

J. Antonio García Villar
Ex-Presidente da Confederación Autismo España

Manuel Ojea Rúa
Doutor en Psicopedagoxía e investigador na Universidade de Vigo

A **Federación Autismo Galicia**, na Asamblea extraordinaria do 19 de xullo, procedeu á renovación da Xunta Directiva e á elección dos membros do Consello Asesor, tal e como recolle nos estatutos modificados no ano 2013.

1.4. ORGANIZACIÓN OPERATIVA

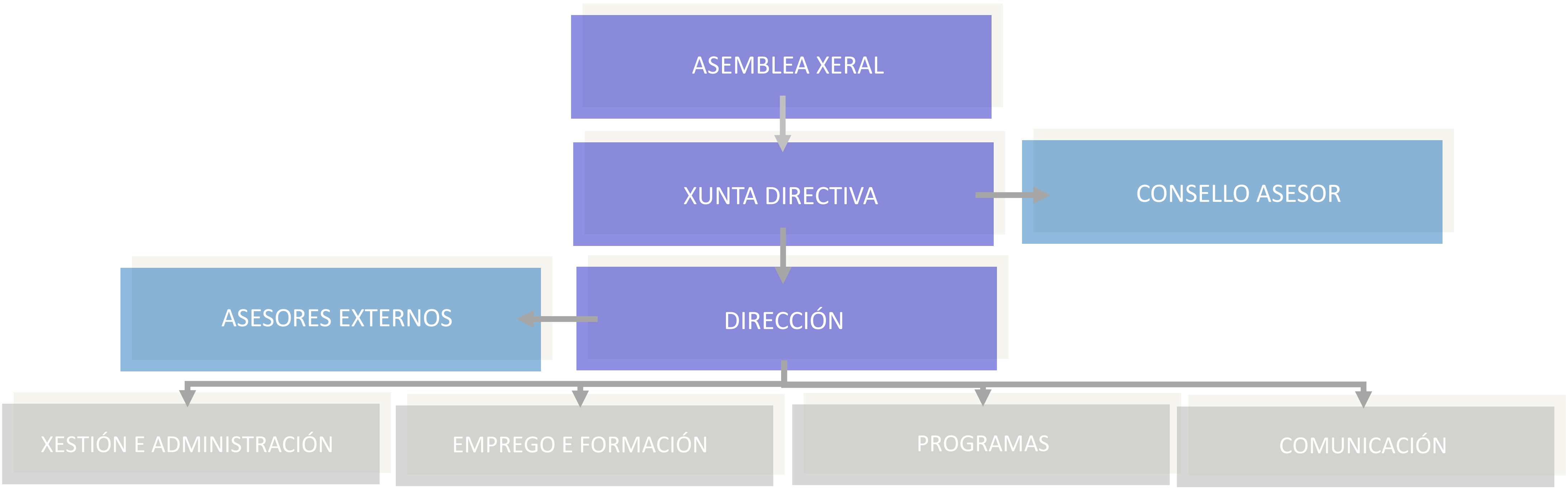

XESTIÓN E ADMINISTRACIÓN

- Xestión económica financeira, provedores, tesourería,
- Xestión de documentación, medios materiais e actividade federativa
- Xestión de programas, convenios e subvencións, captación de fondos
- Calidade e fomento asociativo
- Recursos humanos

EMPREGO E FORMACIÓN

Programas específicos para a inclusión laboral das persoas con TEA :

- Formación
- Orientación
- Prospección

PROGRAMAS

Programas específicos para as persoas con TEA e as súas familias:

- Ocio
- Inclusión social
- Educación
- Respiro familiar
- Orientación
- Accesibilidade

COMUNICACIÓN

- Comunicación interna coas asociacións e grupos de interese
- Comunicación externa para favorecer a relación cos organismos que traballan pola investigación e o desenvolvemento.
- Promover a incidencia da Federación nos medios
- Poñer ó alcance da sociedade o coñecemento sobre o colectivo de atención

Para garantir a transparencia, a calidade no traballo e o respecto á normativa legal, Autismo Galicia traballa con consultores independentes como Algalia Sociedade Cooperativa, Verdía Asesores, C&M Avogados, Arcade Consultores e Miguel de la Calle Amaro. Ademais do control habitual por parte das administracións públicas, dende 2013 a entidade sométese a unha auditoría externa anual para dar conta do traballo realizado e o emprego dos fondos recibidos.

1.5. AS NOSAS ENTIDADES

Na actualidade, 11 entidades das catro provincias forman a Federación Autismo Galicia. Ademáis estas levan a cabo os seguintes proxectos:

A CORUÑA

Asociación ASPANAES

Fundación Autismo Coruña

LUGO

Asociación Capaces Lugo

PONTEVEDRA

Fundación Menela

Asociación Autismo Vigo

Asociación APACAF

Asociación de Pais do Centro “Os Mecos”

Asociación de Pais do Centro EE Menela

Asociación de Pais do Centro Ocupacional Residencial Castro Navás

Fundación Tutelar Camiño do Miño

OURENSE

Asociación de Familiares de Persoas con Trastornos da Comunicación Social de Ourense (TRASCOS)

PROXECTOS DAS ASOCIACIÓNS

PROXECTO FORMATIVO E DIVULGATIVO

- Escola de pais
- Talleres formativos
- Formación de profesionais do sector
- Capacitación de RRHH
- Divulgación TEA
- Investigación e colaboracións I+D

PROXECTO SOCIAL

- Asociación
- Participación cidadá
- Voluntariado
- Comunicación

PROXECTO ATENCIÓN ESPECIALIZADA

- Servizo de valoración, orientación e diagnose
- Servizos para a prevención da dependencia e promoción da autonomía persoal
- Proxecto educativo: Centros de educación especial
- Proxecto vida adulta: Centros de día e centros residenciais

1.6. A ENTIDADE EN NÚMEROS

883 BENEFICIARIOS dos servizos da Federación

2649 FAMILIARES de persoas con TEA

357 PERSOAS que traballan para axudar ás persoas con TEA

2014

INCREMENTO DE USUARIOS NUN 24%

BENEFICIARIOS DA FEDERACIÓN	PARTICIPANTES NOS SERVIZOS OFRECIDOS	TRABALLADORES DA FEDERACIÓN
Federación **52** Aspanaes **363** Autismo Coruña **363** Apa CEE Menela **31** Apa Castro Navás **49** Apa Mecos **54** APACAF **32** Autismo Vigo **26** Fundación Menela **89** Fundación Tutelar **89** Trascos **8** Capaces **15**	Prazas de Atención Temperá **181** Unidades Educativas **159** Prazas en Servizo de Atención Diurna Terapéutica **111** Prazas en Servizo de Atención Especial Residencial Terapéutica **114** Servizo de Orientación, Valoración (13) **230** Servizo de Ocio e Tempo Libre (13) **203** Prazas Servizo Respiro Familiar **32**	Asociacións **351** Federación **6**

2. PROGRAMAS ESPECÍFICOS: DE APOIO A PERSOAS CON TEA E FAMILIAS

Mediante este Programa buscamos que as persoas con TEA teñan experiencias e actividades de ocio que satisfagan os seus gustos, intereses e inquietudes individuais e fomenten, ó mesmo tempo as actividades na vida comunitaria, desenvolvan ó máximo ás súas capacidade sociais e adquiran recursos para o seu desenvolvemento social e persoal, desenvolvendo capacidades para dar resposta ás necesidades que o seu contexto familiar manifesta.

Máis de **600** persoas beneficiáronse do Programa de ocio e respiro familiar

Este Programa orixínase na necesidade manifestada polas familias, directamente ou ben a través das súas asociacións de contar con servizos de apoio complementarios ós que xa prestan e dar cobertura á demanda de servizos adaptados de ocio para os nenos/as con TEA durante o período estival.

Este ano, ó igual que nos anteriores, optouse pola modalidade de subcontratación coas asociacións federadas de parte do programa, co obxecto de optimizar recursos e poder ofertar o servizo a un maior número de persoas.

2.1. PROGRAMA DE OCIO E RESPIRO FAMILIAR

O obxectivo deste Programa é que as persoas con TEA teñan experiencias e actividades de ocio que satisfagan os seus gustos, intereses e inquietudes e fomenten ó mesmo tempo as actividades na vida comunitaria.

CAMPAMENTOS

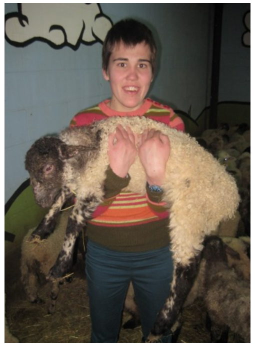

PRAZAS OFERTADAS

145

PRAZAS CUBERTAS

145

FINS DE SEMANA DE OCIO E TEMPO LIBRE

ACTIVIDADES

As actividades levadas a cabo no campamento foron planificadas tendo en conta os gustos e intereses dos distintos participantes e a súa seguridade. Ademáis a selección das actividades de lecer realizouse de acordo ós seguintes criterios:

Actividades divertidas e de habilidades: talleres de cociña, postais, disfraces

Actividades sen barreiras e terapéuticas: montar a cabalo, piscina, praia, termas, terapia con asnos

Actividades de participación na comunidade: cafeterías, compras, exposicións, etc.

Sendeirismo e merendas campestres: catamarán pola Ribeira Sacra, visita a xardíns, etc.

METODOLOXÍA

Mediante este servizo, tentouse dar resposta ás necesidades e demandas das persoas con TEA e das súas familias, pensando no descanso dós/ás coidadores/as principais e potenciando o desenvolvemento integral dos usuarios mediante a realización de actividades básicas da vida diaria, de habilidades sociais, de relación coa contorna natural, de actividades de lecer e tempo libre etc.

Duración do programa: do 1 de xaneiro ó 30 de setembro: 1.307 horas

Instalacións nas que se desenvolveu: Asociación ASPANAES, Asociación Apacaf, Albergue Fundación Ramón González Ferreiro e Asociación ANDREA, Camping de Baltar,Camping Ría de Arousa, Centro Castro Navás, Instalacións ASPAS

Valoración e resultados: segundo datos recollidos nas enquisas, as familias e as reunións do equipo de traballo; o resultado das experiencias desenvolvidas foi moi satisfactorio, tanto para os participantes como para as súas familias

2.2. PROGRAMA DE INCLUSIÓN SOCIAL

O obxectivo é que as persoas con TEA e as súas familias desenvolvan ó máximo as súas capacidades sociais e adquiran recursos para o seu desenvolvemento social e persoal.

TALLERES E SAÍDAS DE INCLUSIÓN SOCIAL NA COMUNIDADE

ASESORAMENTO A FAMILIAS PARA MELLORAR AS SÚAS CONDICIÓNS SOCIAIS E PARTICIPATIVAS

PERSOAS CON TEA BENEFICIARIAS

40

FAMILIAS BENEFICIARIAS

188

DESGLOSE

Actividades:

- Talleres e saídas de inclusión social na comunidade
- Asesoramento a familias para mellorar as súas condicións sociais e participativas

Duración do Programa: de xaneiro a novembro : 1.148 horas

Instalacións nas que se desenvolveu :

- Para as persoas con TEA: Vigo e Ourense en ambientes comunitarios
- Para as familias: Edificio CAMI en Vigo, Fundación Autismo Coruña, Centro da Asociación ASPANAES en Ferrol e Santiago de Compostela

Valoración e resultados: As actividades realizadas obtiveron os resultados previstos . Nelas traballouse fundamentalmente o comportamento e a integración sensorial coa contorna, para favorecer o benestar do participante e fomentando con iso a súa inclusión social. As familias que participaron nos talleres e sesións de asesoramento manifestaron ter alcanzado formación e información suficiente para dispoñer dos recursos que teñen por dereito.

2.3. PROGRAMA DE APOIO A FAMILIAS

O obxectivo deste Programa é que as familias das persoas con TEA desenvolvan capacidades para dar resposta ás necesidades que o seu contexto familiar manifesta.

ESCOLAS DE FAMILIAS

OBRADOIROS FORMATIVOS ESPECÍFICOS

INFORMACIÓN E ORIENTACIÓN

PRAZAS OFERTADAS: 229

PRAZAS CUBERTAS: 229

OBRADOIROS E ESCOLAS

- Obradoiro sobre o uso do Proxecto "Sígueme"
- Curso sobre intervención nos Trastornos do Espectro do Autismo
- Escola de familias: Como recibiches a diagnose
- Escola de familias: Obradoiro sobre as emocións nos TEA
- Escola de familias: Dereitos educativos dos nenos e nenas con TEA
- Escola de familias: Xornadas formativas para familias, asesoría e asistencia xurídica baixo demanda

INFORMACIÓN E ORIENTACIÓN

O Servizo de Información e Orientación fíxose principalmente sobre: Intervención temperá, terapias psicoeducativas, envellecemento, servizos e Trastornos de Conduta.

METODOLOXÍA

Duración do Programa: os obradoiros e talleres desenvolvéronse de maio a novembro (28 horas) e o Servizo de Información realizouse de xaneiro a outubro (477 horas)

Instalacións nas que se desenvolveu :

- Obradoiros e escolas: Asociación Capaces Lugo e na asociación TRASCOS
- Información e orientación: Rúa Camino de la Iglesia, 40 baixo 15009, A Coruña

Valoración e resultados: A avaliación das familias en canto ós obradoiros e escolas foi moi positiva, xa que se basean dende o principio nas necesidades detectadas, reais e que lles afectan a todas de igual maneira. En canto ó Servizo de Información e Orientación todas as familias que acudiron obtiveron resposta a aqueles temas que lles afectaron e polos que solicitaron o servizo.

3. PROGRAMAS ESPECÍFICOS: ACCESIBILIDADE

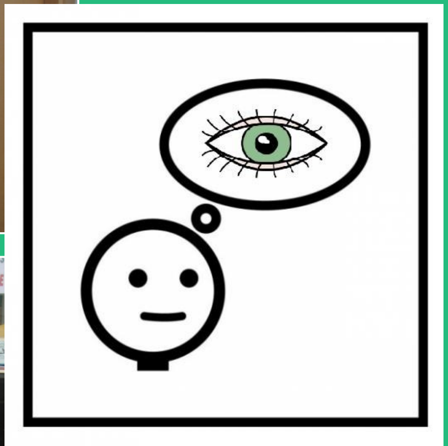

O acceso ós ámbitos sociais nos que desenvolvemos a nosa vida non se atopa limitado soamente por barreiras físicas, senón psicolóxicas, culturais, informativas e comunicativas. Destes factores tan variados depende a accesibilidade. Segundo o concepto europeo, a accesibilidade é a condición que posibilita chegar, entrar, saír, empregar as casas, as tendas, os teatros, os parques ou os lugares de traballo, así como participar en actividades sociais e económicas.

Cando a interacción entre as persoas se ve dificultada por barreiras de actitude ou da contorna, falamos de falta de accesibilidade. Unha sociedade aberta e inclusiva debe modificar a súa contorna solidariamente para acoller ás persoas con discapacidade como parte enriquecedora da comunidade. Así se detalla na Convención Internacional dos Dereitos das Persoas con Discapacidade de Nacións Unidas, na Lei de Igualdade de Oportunidades, Non Discriminación e Accesibilidade Universal da Persoas con Discapacidade e, máis recentemente, na Lei Xeral dos Dereitos das Persoas con Discapacidade e da súa Inclusión Social.

Unha das características nucleares dos TEA son as alteracións na linguaxe, o que interfire directamente na súa capacidade para interpretar e interactuar co mundo que os rodea. Esta carencia comunicativa pódese suplir con Sistemas Alternativos e Aumentativos da Comunicación. Grazas ó seu excelente pensamento visual, as persoas con TEA atopan un gran apoio no uso de imaxes, que lles permiten asimilar mellor a información. A experiencia demóstranos que os pictogramas son unha moi boa ferramenta para a comunicación coas persoas con TEA:

* Facilitan a comprensión da mensaxe
* Facilitan a expresión
* Centran a atención
* Axudan a estruturar o tempo, o espazo e a planificar

Tan só en Galicia, estímase que viven arredor de 2.000 persoas con TEA que, coma calquera outra persoa, teñen dereito a utilizar as instalacións e servizos públicos en igualdade de condicións. Por este motivo, en Autismo Galicia puxemos en marcha o proxecto de accesibilidade en concellos galegos, co obxectivo de lograr que as persoas con TEA da nosa comunidade poidan gozar de espazos adaptados ás súas necesidades comunicativas e nos que se sintan cómodos e seguros. Ademais de axudar ás persoas con autismo ou con outros problemas de comunicación a desenvolverse de xeito mais autónomo; as adaptacións con pictogramas servirán para dar visibilidade a este colectivo.

3.1 COMISIÓN DE ACCESIBILIDADE

COMISIÓN DE ACCESIBILIDADE COGNITIVA E TEA DE GALICIA

Este grupo de traballo nace co obxectivo de unificar criterios en materia de accesibilidade universal aplicada ó noso colectivo e realizar propostas de traballo consensuadas que nos permitan alcanzar un alto grao de calidade nos proxectos a desenvolver nesta área. Algunhas delas están detalladas no seguinte cadro.

A comisión está integrada por un equipo multidisciplinar no que están representadas asociacións das catro provincias galegas, concretamente da Asociación ASPANAES, Fundación Menela, Capaces Lugo e TRASCOS.

TEMAS OBXECTO DE TRABALLO.

* Definición de criterios comúns na utilización dos Sistemas Alternativos de Comunicación.
* Acordo de elaboración dun manual sobre accesibilidade cognitiva que recolla as boas prácticas na materia dende a experiencia de intervención con persoas con TEA.
* Adaptación da sinaléctica de espazos comúnmente utilizados por persoas con TEA en Concellos: acordo sobre Concellos nos que actuar e espazos a propoñer, definición da metodoloxía de traballo.
* Difusión e presentación do proxecto en distintos foros que favorezan a creación de sinerxias e puntos de encontro con outras entidades, colectivos, empresas, etc.

A Federación Autismo Galicia acudiu ó IV Foro sobre a Pobreza, Exclusión Social, Terceiro Sector e Voluntariado organizado por EAPN Galicia onde presentou o Proxecto de Accesibilidade no espazo de Ágora.

3.2 ACCESIBILIDADE NA CONTORNA SANITARIA

Ademáis da creación da Comisión de Accesibilidade, continuouse perfeccionando proxectos que xa estaban en funcionamento como a Tarxeta Dobre A e a sinalización mediante pictogramas de entornos sanitarios.

TARXETA DOBRE A

Medidas de avaliación de resultados: valoración da implementación e uso da Tarxeta Sanitaria Dobre A.

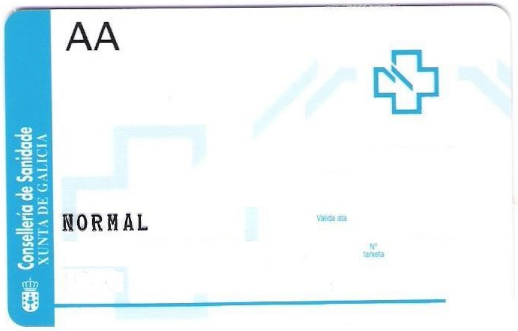

A Federación Autismo Galicia e o SERGAS consideran importante seguir avanzando nas medidas que contribúan a que a Tarxeta Sanitaria Dobre A, cumpra os obxectivos para os que foi creada en beneficio dunha atención de calidade ó paciente con TEA. Para isto acordouse realizar unha valoración conxunta da implementación e uso da tarxeta, contando coas achegas das familias e os profesionais sanitarios.

Esta intervención, baseada nun compromiso pola calidade asistencial, iniciouse, por parte da Federación Autismo Galicia, co deseño dunha enquisa para usuarios/as da tarxeta que nos permitiu coñecer o grao de satisfación dos/as usuarios/as no seu uso, así como os principais obstáculos que puidesen ter atopado.

HOSPITAIS AMABLES

Novas propostas de mellora: adaptación da sinaléctica de hospitais da rede do SERGAS dende a perspectiva dun estudo integral de necesidades e unha proposta de apoios visuais para sinalizar espazos e para favorecer a comprensión dos mesmos.

Facer da contorna sanitaria e os seus espazos, lugares máis amables e comprensibles para dar un paso máis na asistencia de calidade a pacientes con necesidades específicas de apoio.

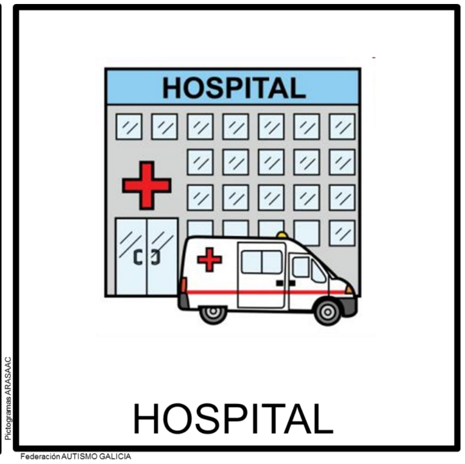

3.3 ACCESIBILIDADE NA CONTORNA SOCIAL

A Federación leva dende o ano 2013 adaptando espazos públicos utilizando apoios visuais para favorecer o seu uso seguro e autónomo por parte das persoas con TEA, reducindo os seus niveis de ansiedade e mellorando o seu comportamento. O tipo de apoio visual que utilizamos son os pictogramas, habitualmente do portal ARASAAC, xa que se adaptan ao estilo de pensamento visual predominante nas persoas con TEA, ao mesmo tempo que resultan comprensibles para outros colectivos con necesidades especiais e para a poboación en xeral.

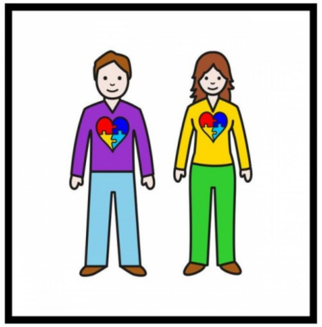

Os apoios visuais realizados con pictogramas facilitan a comprensión da mensaxe e a expresión. Centran a atención da persoa, axudan a estruturar o tempo e o espazo e a planificar as accións.

Durante o ano pasado adaptáronse espazos deportivos e sociais en instalacións de:

* Santiago de Compostela
* Lugo
* Ourense

Colocáronse

1045

PICTOGRAMAS

en 2014

Concello	Instalación Adaptada	Nº de
Santiago de Compostela	Piscinas de Sar	114
	Piscinas de Santa Isabel	103
	Pavillón Fontes do Sar	11
	Ximnasio Multiusos	89
	Consellería de Servizos Sociais	63
	CABES	77
	Pavillóns Municipais	248
Ourense	Pavillón dos Remedios	168
Lugo	Piscina de FRIGSA	92
	Piscina de As Pedreiras	80

4. PROGRAMAS ESPECÍFICOS: FORMACIÓN E EMPREGO

As persoas adultas con TEA, como membros activos da sociedade na que viven, teñen dereito ó emprego, un medio para acadar un maior nivel de autonomía e independencia económica, unha plena inclusión social, o desenvolvemento e realización persoais e, en definitiva, unha mellor calidade de vida. Non obstante, as posibilidades que dende o mundo laboral se ofertan ás persoas con TEA son moi escasas, polo que debemos traballar xunto con empresas e Administracións Públicas para poder levar este dereito á práctica.

Dende Autismo Galicia brindamos **apoio e asesoramento** e desenvolvemos proxectos de **formación para o emprego** e **emprego con apoio** na busca da excelencia e da mellor fórmula para a inclusión sociolaboral do colectivo. Así mesmo, traballa coas empresas para difundir os beneficios da inclusión laboral das persoas con TEA e asesoralas na contratación.

Os profesionais especializados do Servizo de Emprego de Autismo Galicia están abertos a todas aquelas persoas con Trastornos do Espectro do Autismo que desexen incorporarse ao mundo laboral pero precisen de apoio para lograalo.

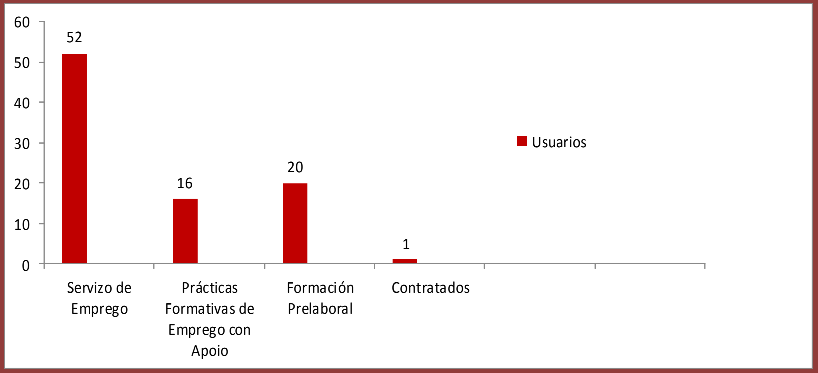

EMPREGO CON APOIO

Diversas experiencias permítennos afirmar que o emprego con apoio é a forma idónea de levar este dereito do traballo á realidade e lograr a integración sociolaboral das persoas adultas con TEA. Estas posúen habilidades que lles permiten realizar traballos eficientes e competitivos en empresas ordinarias sempre que se lles presten os apoios necesarios.

No emprego con apoio, a figura clave para o éxito é o preparador laboral, un profesional que busca o posto de traballo adecuado, adáptao ás capacidades de quen o vai desempeñar, acompaña e axuda á persoa con TEA. Segundo o traballador vai acadando maior autonomía, o preparador laboral vai retirando gradualmente os apoios ata que a persoa pode desenvolverse por si mesma.

4.1 PROGRAMA DE FORMACIÓN

A diversidade e complexidade dos Trastornos do Espectro do Autismo fan que a formación sexa crucial tanto para as persoas afectadas como para as familias, docentes, terapeutas, persoal sanitario ou calquera outro profesional que traballa con estas persoas . Por iso a Federación realiza cursos formativos anualmente para cubrir a demanda do colectivo.

COLABORACIÓN NA XORNADA DO 35 ANIVERSARIO ASPANAES: RELATORIO : O USO SOCIAL DA LINGUAXE "A PRAGMÁTICA DA LINGUAXE EN NENOS/AS CON TEA, ASPECTOS PRIMARIOS E SECUNDARIOS"

Obxectivo: Formar a profesionais e familias en técnicas de mellora e intervención precoz na saúde do paciente con autismo.

Impartiu: Marc Monfort

Lugar: Palexco

Data: 18 de outubro

Nº Horas: 8

Destinatarios: Familias, profesionais de asociacións federadas, estudantes e profesionais do sector social e sanitario

Asistentes: Subvención a 38 participantes na xornada

APOIOS VISUAIS COMO FERRAMENTA DE INTERVENCIÓN NOS TEA

Obxectivo: Que os participantes no curso aprendan como intervir e axudar ás persoas con Trastorno do Espectro do Autismo en diversos contextos empregando diferentes tipos de apoios visuais

Impartiu: Marlene Horna

Lugar: Federación Autismo Galicia

Data: 6 e 9 de maio

Nº de Horas: 7

Destinatarios: Profesionais de asociacións federadas e da rama social e sanitaria

Asistentes: 17

SISTEMAS ALTERNATIVOS DE COMUNICACIÓN

Obxectivo: Que os participantes no curso aprendan a elaborar materiais accesibles que melloren a comunicación coas persoas con TEA.

Impartiu:Asociación ASPANAES, Verónica Antúnez- Mestra de Audición e Linguaxe, Ana Nieves- Logopeda, Juan Ramón Vidal Gorosquieta- Psicólogo

Lugar: Federación Autismo Galicia

Data: 28 e 29 de abril

Nº de Horas: 7

Destinatarios: Profesionais de asociacións federadas e da rama social e sanitaria

Asistentes: 17

4.1 PROGRAMA DE FORMACIÓN

CURSO AFD PREPARADOR LABORAL ESPECIALISTA EN PERSOAS CON TEA E OUTRAS DISCAPACIDADES

Obxectivo: Adquirir as destrezas, habilidades e coñecementos necesarios para o deseño, implementación , avaliación e seguimento de programas de emprego con apoio para persoas con TEA e outras discapacidades

Impartiu: Marlene Horna Castiñeiras, Julia Salgado Costas, María José Vaamonde Miraz

Lugar: Federación Autismo Galicia

Data: Do 17 de outubro ao 9 de decembro

Nº Horas: 218

Destinatarios: Desempregados inscritos no Servizo Público de Emprego

Asistentes: 14

PROBLEMAS DE PROCESAMENTO SENSORIAL ASOCIADOS Ó TRASTORNO DO ESPECTRO DO AUTISMO

Obxectivo: Ofrecer unha visión xeral do enfoque da integración sensorial de Jane Ayres, así como dos problemas de procesamento sensorial na poboación con TEA

Impartiu:Pilar Blázquez Ballesteros

Lugar: Edificio CAMI, Vigo

Data: 25 de outubro

Nº de Horas: 10

Destinatarios: Profesionais da rama social e sanitaria

Asistentes: 35

4.2. PROGRAMA DE EMPREGO

Dende Autismo Galicia brindamos **apoio e asesoramento** e desenvolvemos proxectos de **formación para o emprego** e **emprego con apoio** na busca da excelencia e da mellor fórmula para a inclusión socio laboral do colectivo. Así mesmo, traballamos coas empresas para difundir os beneficios da inclusión laboral das persoas con TEA e asesoralas na súa contratación.

O obxectivo deste Programa é ofrecer formación prelaboral ás persoas con TEA para favorecer a súa inclusión e desempeño profesional

Embalajes Armando

Convenio de colaboración coa empresa Embalajes Armando para a fabricación das tapas das caixas para o marisco.

Autismo Galicia, Fundación Menela e a empresa "Embalajes Armado" renovan o seu acordo grazas ó cal 16 usuarios da Fundación Menela realizan prácticas formativas de emprego con apoio na fabricación de tapas de caixas para o marisco. Dita formación práctica vai acompañada de formación prelaboral sobre hixiene e imaxe persoal, autonomía persoal, habilidades sociais e laborais.

Ademáis, en colaboración con Autismo Galicia, Fundación Menela mantén o acordo coa Empresa Frutas Nieves, para comercializar nas súas tendas as marmeladas artesás elaboradas por usuarios do Centro Castro Navás.

4.2. PROGRAMA DE EMPREGO

O obxectivo é mellorar a empregabilidade das persoas con TEA, aplicando a metodoloxía de emprego con apoio á empresa que contrata a un traballador con TEA. Como se logrou?

- Campañas informativas dirixidas ó empresario e a outros axentes sociais sobre as capacidades laborais das persoas con TEA, os recursos dispoñibles para facilitar a súa adaptación ó posto de traballo e apoio á empresa que contrata a un traballador con TEA
- Prospección empresarial co fin de captar ofertas de traballo para o noso colectivo, así como buscar recursos que apoien e fomenten a inclusión laboral das persoas con TEA
- Accións de información e orientación laboral dirixida ás persoas con TEA: entrevistas individualizadas, deseño de currículo vitae e perfil profesional. Itinerarios personalizados de inserción
- Adaptación e entrenamento no posto de traballo

1 usuario asociación APACAF. Ano 2014

Limpezas Castedo

Chegouse a un acordó con Limpezas Castedo para o emprego dunha persoa con TEA nas tarefas de limpeza dun centro escolar

Esta contratación foi froito dun acordo logrado entre o Servizo de Emprego da Federación Autismo Galicia, a Asociación APACAF e a empresa Limpezas Castedo para favorecer a inclusión sociolaboral das persoas con Trastornos do Espectro do Autismo

5. PROGRAMAS ESPECÍFICOS: COMUNICACIÓN

Cando se fala dos Trastornos do Espectro do Autismo, é imprescindible falar da importancia da información á sociedade por varios motivos. Trátase duns trastornos cada vez máis comúns, asociados en moitas ocasións a información negativa ou irreal e na que a detección temperá xoga un papel crucial para o desenvolvemento da persoa. Por iso, é necesario informar e concienciar á sociedade para que saiba o que é o autismo e cales son as súas características principais.

Preténdese que o público obxectivo das publicacións conte con información veraz, contrastada e eficaz sobre as actividades e temáticas que abranguen ós TEA e outras discapacidades. Que a entidade estea presente nos foros de representación do Terceiro Sector que traballen polo desenvolvemento de políticas sociais que afecten ós beneficiarios das accións da Federación e entidades asociadas.

Finalmente, tratarase que os públicos de interese para o colectivo teñan ferramentas de coñecemento sobre a realidade do colectivo na Comunidade Autónoma.

5.1 PUBLICACIÓNS

A Federación edita anualmente publicacións de carácter informativo e de investigación como parte do seu proxecto de sensibilización e divulgación. A máis importante é "Maremagnum", a única publicación galega especializada sobre os Trastornos do Espectro do Autismo que leva editando a Federación dende hai 18 anos e cuxo obxectivo é mostrar as últimas investigacións e novidades sobre os TEA.

EXEMPLARES

Tirada de 500

Distribuidos 300

A Federación AUTISMO GALICIA acomete, dende hai 18 anos a edición e publicación de **MAREMAGNUM**, publicación galega sobre os Trastornos do Espectro do Autismo.

Os contidos de MAREMAGNUM, responden ás necesidades avaliadas polo Consello de Redacción da publicación que está altamente especializado na intervención e tratamento dos TEA, dado que son profesionais de atención directa, na maioría dos casos, con experiencia nas distintas etapas vitais da persoa, dende a diagnose ata a vida adulta, o que lle ofrece unha visión ampla do colectivo que lle permite unha axeitada e interesante, para os públicos diana, selección dos contidos da revista.

Por outro lado a evolución da publicación é importante dende o seu inicio, pasando de ser unha revista destinada exclusivamente a familias, con novas sobre ás asociacións e outros temas, ata ter un carácter eminentemente científico e formativo que inclúe artigos de persoeiros especializados tanto nos TEA como na discapacidade en xeral, enriquecido, nos últimos anos, coas achegas literarias de persoeiros da cultura galega principalmente, pero tamén nacionais e internacionais. Isto fai de MAREMAGNUM, unha publicación de referencia para o sector da discapacidade e un produto altamente cualificado e aceptado.

A publicación estivo na **4ª CONFERENCIA SOBRE CALIDAD DE REVISTAS DE CIENCIAS SOCIALES Y HUMANIDADES**

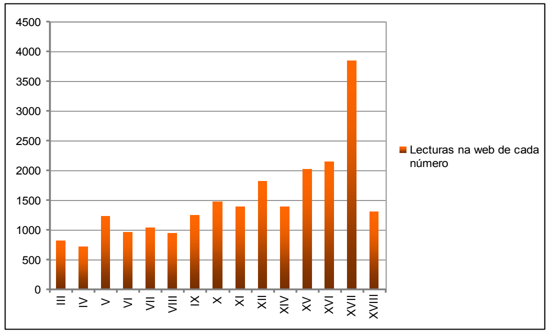

En canto ó seu formato dixital, no seguinte gráfico de seguimento da web, pódese observar un progresivo aumento nos lectores de Maremagnum, especialmente no que se refire ao número XVII, despois de mellorar o sistema de descargas por artigos. O número XVIII, tan só dous meses despois da súa publicación, acumula xa case 1.300 visualizacións.

5.1 PUBLICACIÓNS

O obxectivo destas publicacións é que a poboación diana conte con información veraz, contrastada e eficaz sobre as actividades e temáticas que abranguen ós TEA e outras discapacidades.

A Federación publica unha **revista para as familias** das entidades asociadas. Na publicación recompílanse as principais actividades desenvolvidas pola Federación e as súas entidades durante o ano para que as familias coñezan en detalle o seu traballo, así como outras novas relacionadas cos TEA que lles poidan resultar interesantes.

A tirada da revista é de **700** exemplares.

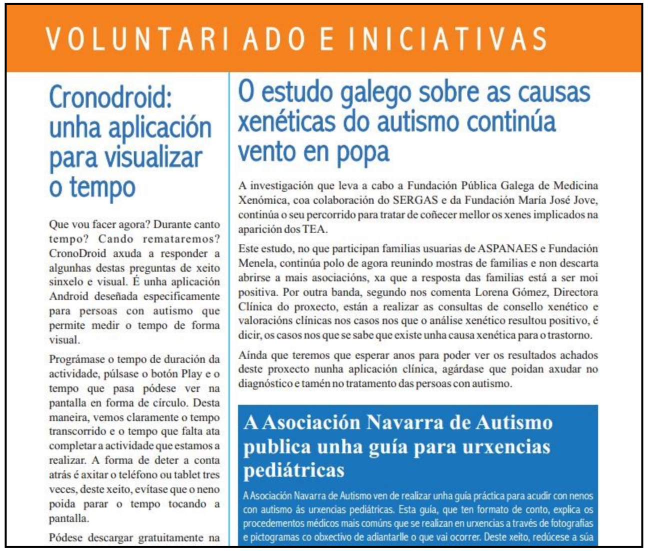

VOLUNTARIADO E INICIATIVAS

Cronodroid: unha aplicación para visualizar o tempo

Que vou facer agora? Durante canto tempo? Cando remataremos? CronoDroid axuda a responder a algunhas destas preguntas de xeito sinxelo e visual. É unha aplicación Android deseñada especificamente para persoas con autismo que permite medir o tempo de forma visual.

Prográmase o tempo de duración da actividade, púlsase o botón Play e o tempo que pasa pódese ver na pantalla en forma de círculo. Desta maneira, vemos claramente o tempo transcorrido e o tempo que falta ata completar a actividade que estamos a realizar. A forma de deter a conta atrás é axitar o teléfono ou tablet tres veces, deste xeito, evítase que o neno poida parar o tempo tocando a pantalla.

Pódese descargar gratuitamente na

O estudo galego sobre as causas xenéticas do autismo continúa vento en popa

A investigación que leva a cabo a Fundación Pública Galega de Medicina Xenómica, coa colaboración do SERGAS e da Fundación María José Jove, continúa o seu percorrido para tratar de coñecer mellor os xenes implicados na aparición dos TEA.

Este estudo, no que participan familias usuarias de ASPANAES e Fundación Menela, continúa polo de agora reunindo mostras de familias e non descarta abrirse a mais asociacións, xa que a resposta das familias está a ser moi positiva. Por outra banda, segundo nos comenta Lorena Gómez, Directora Clínica do proxecto, están a realizar as consultas de consello xenético e valoracións clínicas nos casos nos que o análise xenético resultou positivo, é dicir, os casos nos que se sabe que existe unha causa xenética para o trastorno.

Aínda que teremos que esperar anos para poder ver os resultados achados deste proxecto nunha aplicación clínica, agárdase que poidan axudar no diagnóstico e tamén no tratamento das persoas con autismo.

A Asociación Navarra de Autismo publica unha guía para urxencias pediátricas

A Asociación Navarra de Autismo ven de realizar unha guía práctica para acudir con nenos con autismo ás urxencias pediátricas. Esta guía, que ten formato de conto, explica os procedementos médicos mais comúns que se realizan en urxencias a través de fotografías e pictogramas co obxectivo de adiantarlle o que vai ocorrer. Deste xeito, redúcese a súa

Revista de Familias

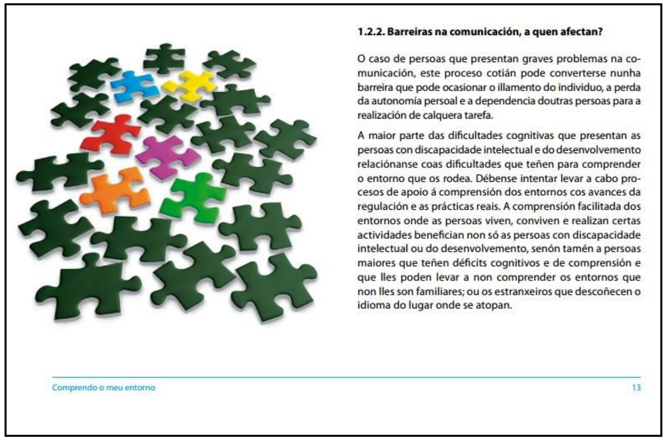

1.2.2. Barreiras na comunicación, a quen afectan?

O caso de persoas que presentan graves problemas na comunicación, este proceso cotián pode converterse nunha barreira que pode ocasionar o illamento do individuo, a perda da autonomía persoal e a dependencia doutras persoas para a realización de calquera tarefa.

A maior parte das dificultades cognitivas que presentan as persoas con discapacidade intelectual e do desenvolvemento relaciónanse coas dificultades que teñen para comprender o entorno que os rodea. Débense intentar levar a cabo procesos de apoio á comprensión dos entornos cos avances da regulación e as prácticas reais. A comprensión facilitada dos entornos onde as persoas viven, conviven e realizan certas actividades benefician non só as persoas con discapacidade intelectual ou do desenvolvemento, senón tamén a persoas maiores que teñen déficits cognitivos e de comprensión e que lles poden levar a non comprender os entornos que non lles son familiares; ou os estranxeiros que descoñecen o idioma do lugar onde se atopan.

Comprendo o meu entorno 13

Manual de Accesibilidade

Publicación de "Comprendo o meu entorno", un **manual de accesibilidade cognitiva** no que se recollen unha serie de propostas para mellorar a contorna para as persoas con TEA mediante a utilización de Sistemas Alternativos de Comunicación e outros apoios visuais.

Recolle os aspectos relacionados coa accesibilidade cognitiva para describir cales son as necesidades que neste tema presentan as persoas con autismo, de onde derivan e propoñer solucións eficaces. Ten unha tirada de:

500 exemplares en galego e **500** en castelán

5.2 REPRESENTACIÓN INSTITUCIONAL

35 Aniversario de ASPANAES

Asamblea de EAPN Galicia

Foro de EAPN Galicia

REPRESENTACIÓN INSTITUCIONAL

Durante o ano 2014 a Federación Autismo Galicia tratou de fomentar ó máximo a súa presenza de xeito activo, nos distintos foros de representación institucional da discapacidade, exclusión social, e específicos dos TEA: CERMI GALICIA, EAPN GALICIA, Asociación Autismo Europa, Confederación Autismo España.

Ademais de reforzar vínculos, participar en reunións de traballo, conferencias, xornadas, etc, promovéronse e avanzouse en propostas de converxencia asociativa impulsando a mesma, tanto a nivel interno coma externo . Esta actividade segue consolidando á Federación Autismo Galicia como representante da especificidade do colectivo de persoas afectadas polos Trastornos do Espectro do Autismo afianzándose ademais fortes alianzas entre as entidades asociadas.

Xunto con estas colaboracións con entidades do Terceiro Sector, a Federación Autismo Galicia, a través dos seus representantes, mantén unha actividade de representación institucional ante as Administracións Públicas, Universidades, e calquera outro organismo de interese para o colectivo.

A representación institucional exércese pola Xunta Directiva da Federación, os responsables de áreas e polas asociacións e entidades federadas.

Presentación da exposición Mail Art de ASPANAES

30 Aniversario do Valedor do Pobo

Presentación dos cupóns ONCE da X Solidaria

5.2.1 REPRESENTACIÓN ANTE ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS

O obxectivo é que a entidade estea presente nos foros de representación do Terceiro Sector que traballen polo desenvolvemento de políticas sociais que afecten ós/ás beneficiarios/as das accións da Federación e entidades asociadas. Federación Autismo Galicia, a través dos seus representantes mantén unha actividade de representación institucional ante as Administracións Públicas, para a defensa e avance nas iniciativas de interese para o colectivo.

Realizáronse reunións na **Consellería de Traballo e Benestar** con:

- Secretaría Xeral de Política Social con Coro Piñeiro na cal tratáronse temas relativos ó mantemento da entidade e das asociacións federadas, á representación do colectivo e servizos das entidades.
- Subdirección Xeral de Recursos Residenciais e de Atención Diurna con María del Carmen Calviño: traballouse na proposta da Carteira de Servizos Sociais para a Promoción da Autonomía Persoal e a Atención ás persoas en situación de Dependencia.

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE TRABALLO E BENESTAR

Realizáronse reunións co **SERGAS** con:

- Subdirección Xeral de Calidade e Atención ó Cidadán con Mercedes Carreras Viñas: Tratouse a accesibilidade do sistema sanitario: adaptación de espazos sanitarios, e a Tarxeta Dobre A (valoración da súa implementación e estudo de medidas a adoptar)
- Consello Asesor de Pacientes: asistiuse ás distintas reunións do Consello Asesor.

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE SANIDADE

Na **Consellería de Educación**, houbo unha reunión coa Dirección Xeral de Centros e Recursos Humanos, con Manuel Pinal para tratar as axudas para libros de texto.

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

Concello de Lugo

CONCELLO DE SANTIAGO

Concello de OURENSE

Reunións cos Concelleiros de Deportes e Servizos Sociais de **Lugo**, Concelleiro de Deportes de **Ourense**, e Concelleira de Servizos Sociais de **Santiago de Compostela** para falar da implementación do Proxecto de Accesibilidade e presentación da Federación.

5.2.2 REPRESENTACIÓNS ANTE ENTIDADES

Como entidade aglutinadora das asociacións de TEA en Galicia, a Federación participa en diversas redes representando ó colectivo de persoas con TEA ante institucións públicas e privadas.

A Federación participa ademáis coas seguintes **entidades e plataformas** en diversas actividades e iniciativas ó longo do ano.

CADRO DE ACTIVIDADES 2014	
Consellería de Sanidade	Firma convenio para a promoción da saúde
Parlamento de Galicia	Políticas de discapacidade
Autismo Galicia e Concello de Santiago	Accesibilidade e DMCA
Down Galicia	Gala do Día Mundial da Síndrome de Down
Sergas	Foro Experto Responde
ONCE	Cupóns X Solidaria
CRECS	Participación no Congreso con Maremagnum
ONCE	Día da ONCE
EAPN	Foro EAPN

CADRO DE ACTIVIDADES 2014	
ASPANAES e Correos	Mail Art
Valedor do Pobo	Acto 30 Aniversario
ONCE	Presentación do Plan Adapta con Ford e o Concello de A Coruña
Valedor do Pobo	Acto 30 aniversario
ONCE	Gala Premios Solidarios da ONCE
Consellería de Traballo e Benestar	Reunión de entidades do CERMI coa Consellería
Consellería de Traballo e Benestar	Reunión coas entidades sociais
María José Jove	Inauguración da exposición permanente “Mirar con tacto”

Ademais a Federación participa **en comisións e grupos de traballo** :

- Confederación Autismo España: Comunicación e Emprego
- CERMI: Sanidade, Educación, Emprego, e Accesibilidade
- EAPN: Comunicación e Fondos Estructurais
- CERMI Estatal: Emprego con Apoio, Intermediación Laboral, Itinerarios e Formación e Ocio e Turismo Accesible

5.3 SENSIBILIZACIÓN

Cando falamos dos Trastornos do Espectro do Autismo, é imprescindible falar da importancia da información á sociedade por varios motivos. Trátase duns trastornos cada vez máis comúns, asociados en moitas ocasións a información negativa ou irreal e nos que a sensibilización social xoga un papel crucial para o desenvolvemento da persoa. Por iso a Federación Autismo Galicia realiza numerosas actividades para informar e concienciar á sociedade sobre o que é son os TEA, cales son as súas características principais e o papel de toda a comunidade para acadar a súa plena inclusión na vida social.

ACTIVIDADES DE SENSIBILIZACIÓN

Día Mundial do Autismo

Visitas do Obradoiro CAB e o Santiago Futsal

Foro Experto Responde

Apoio ás entidades federadas

Campaña: “Y tu, que sabes del autismo?”

Campaña X Solidaria

#Dereitos365

Premios Luceira

Guía de Estilo de Pobreza, Vulnerabilidade e Voluntariado

5.3.1 ACTIVIDADES DE SENSIBILIZACIÓN

Algunhas das accións desenvoltas para a sensibilización social, divulgación e promoción do coñecemento sobre os TEA, no ano 2014 foron:

DÍA MUNDIAL DO AUTISMO

No ano 2014 a Federación Autismo Galicia fixo unha importante aposta pola accesibilidade cognitiva, converténdoa no eixe de acción prioritario e impulsando a implementación do proxecto **"Accesibilidade Cognitiva para Persoas con TEA e outros Trastornos de Comunicación Social: comprendo e decido",** en diversos eidos.

No Día Mundial do Autismo, fíxose a presentación do Proxecto na cidade de Santiago de Compostela, consistente na adaptación dos espazos deportivos da mesma. Para isto contouse co apoio dos Concelleiros de Deportes e Servizos Sociais, así como representantes das empresas xestoras dos espazos e dos equipos de baloncesto e fútbol sala: Obradoiro CAB e Santiago Futsal.

O PROGRAMA DO ACTO INCLUÍU :

1. Lectura do manifesto da Organización Mundial do Autismo, OMA.
2. Presentación do proxecto de Accesibilidade Cognitiva
3. Visita guiada ás instalacións deportivas adaptadas.

VISITA DOS XOGADORES DO SANTIAGO FUTSAL

Tamén con motivo do Día Mundial de Concienciación do Autismo, dous xogadores do Santiago Futsal achegáronse ao CEE Duques de Lugo da asociación ASPANAES convidados pola Federación para coñecer máis de preto estes trastornos e o centro ó que acoden estes rapaces.

FORO "EXPERTO RESPONDE"

Igualmente, dentro dos actos do Día Mundial, a Consellería de Sanidade, a través da Escola Galega de Saúde para Cidadáns, participouse no Foro "El Experto responde: Autismo", no cal o presidente da Federación, xunto coa Doutora María Tajes Alonso, contestaron a un total de 25 preguntas relacionadas cos TEA.

APOIO ÁS INICIATIVAS DAS ENTIDADES

Dende Autismo Galicia utilízanse as ferramentas de comunicación para apoiar e visibilizar o traballo realizado polas entidades federadas, xerando unha comunicación máis unificada e unha maior cohesión entre as entidades. Para iso, utilízanse os canles de comunicación habituais como son a páxina web, boletíns internos e redes sociais, así como o contacto cos medios de comunicación.

5.3.1 ACTIVIDADES DE SENSIBILIZACIÓN

A Área de Comunicación de Autismo Galicia colabora con outras entidades do sector na comunicación de obxectivos conxuntos e no desenvolvemento de campañas que afectan ó sector da discapacidade.

CONFEDERACION AUTISMO ESPAÑA

No 2014 lanzouse de xeito coordinado en toda España a campaña **"¿Y tú qué sabes del autismo?"** en cuxa creación e implementación participou Autismo Galicia. Tamén se brindou información especializada a sectores estratéxicos mediante a distribución do tríptico **"Alumnos con Autismo. Estratexias Eficaces para Profesores"**, realizado por Autismo España e distribuído a nivel autonómico por Autismo Galicia a todos os colexios de Educación infantil e primaria da nosa comunidade.

REDE GALEGA CONTRA A POBREZA
EAPN GALICIA

A Área de Comunicación forma parte e coordina o **Grupo de Comunicación de EAPN Galicia**, formado polo persoal de comunicación das entidades membro da Plataforma e que desenvolve campañas específicas en contra da pobreza e a exclusión social que afectan a todo o colectivo. En 2014, estas campañas e actividades foron:

* X Solidaria 2014
* Premios Luceira de Comunicación Social de Galicia
* Guía de estilo de pobreza , vulnerabilidade e voluntariado
* Código de conduta de comunicación para ONGs

5.4 CANLES DE COMUNICACIÓN

PÁXINA WEB

Renovamos a nosa páxina web para lograr unha navegación máis agradable e sinxela, onde se podan atopar os contidos fácilmente e así coñecer o funcionamento e as actividades da organización.

A páxina web actualízase regularmente con información sobre as actividades da Federación Autismo Galicia, das entidades que a compoñen ou doutros temas relacionados cos TEA ou coa discapacidade en Galicia.

Nela tamén se poñen a disposición do público as publicacións editadas por Autismo Galicia.

VISTAS REXISTRADAS NOS PRINCIPAIS DOCUMENTOS

1 – **Recomendacións para atención sanitaria ós pacientes con TEA e trastornos asociados** – 1.634 vistas

2 – **Protocolo sanitario para persoas con autismo** – 1.474 vistas

3 – **Decálogo para pacientes con autismo** – 1.434 vistas

4 – **12 sinais de alerta para a detección do autismo** – 1.370 vistas

ORIXE DAS VISITAS

1 – Procuras en Google

2 – Enlaces dende Facebook

3 – Mails enviados dende Autismo Galicia

ESTATÍSTICAS WEB DA FEDERACIÓN AUTISMO GALICIA EN 2014

	Tendencia	Visitantes	Visitas	Páxinas	Hits	Tráfico
Xaneiro	↓	1048	1974	11158	85453	4,13
Febreiro	↑	1399	2239	7389	95972	4,94
Marzo	↑	1697	2736	9731	117119	6,62
Abril	↓	1500	2532	8366	108452	6,19
Maio	=	1499	2826	8595	115279	5,65
Xuño	↓	1362	2450	7099	96075	5,19
Xullo	↓	1166	2418	6607	78275	3,51
Agosto	↓	1069	2174	6652	61148	3,53
Setembro	↑	1688	2960	6953	105774	6,21
Outubro	↑	2394	4269	14490	156472	7,56
Novembro	↑	2928	4690	25664	188092	8,81
Decembro	↓	2152	4769	42169	177958	6,87

Aumento dun **67%** das visitas ó mes respecto ó ano anterior

5.4 CANLES DE COMUNICACIÓN

Ademáis da páxina web, a Federación ten dúas contas nas redes sociais máis populares (Twitter e Facebook) dende as cales informa sobre as actividades que se realizan na Federación e as súas asociacións e comparte información de interese. A presenza na rede semella fundamental para a visibilidade do colectivo e a difusión de cantos temas relacionados co mesmo son de fundamental coñecemento social, por este motivo a Federación Autismo Galicia, destina un gran esforzo para manter as redes permanentemente actualizadas para que constitúan unha fidedigna fonte de información.

REDES SOCIAIS

FACEBOOK

Nos últimos 12 meses, o número de fans da páxina de **Facebook** de Autismo Galicia pasou de **336 a 614**, supoñendo un **aumento do 83%** da nosa comunidade virtual.

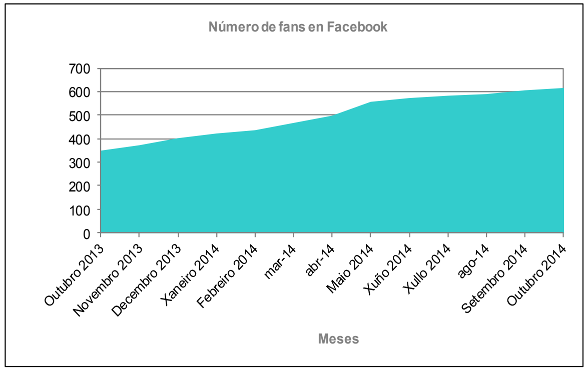

Na actualidade, o 84% dos fans son mulleres, un 14% son homes e resta un 2% de perfís dos que non se dispón de datos sobre xénero. A maioría das mulleres que seguen a Autismo Galicia en Facebook teñen entre 25 e 34 anos (35% do total da comunidade), seguidas polo grupo de entre 35 e 44 anos (24% do total da comunidade). No caso dos homes, as idade máis habituais son entre os 25 e os 34 anos e entre os 35 e os 44 anos, supoñendo cada grupo un 4% do total de fans da páxina.

Aumento dun 83% respecto ó ano anterior

Normalmente, véñense publicando entre 2 e 4 posts de luns a venres entre as 11 da mañá e as 2 da tarde. Ata a data presente, publicáronse 21 "post" referidos ás actividades que Autismo Galicia desenvolve en colaboración coa Consellería de Sanidade. Cada un destes "post" acadou de media 309 visualizacións, o que supón un aumento do 113% con respecto ás cifras de 2013.

TWITTER

En 2014 Autismo Galicia ampliou a súa presenza nas redes sociais abrindo o perfil de **twitter** @AutismoGalicia, que conta na actualidade con 310 seguidores. Utilízase tamén para informar das actividades da Federación, así como das súas entidades asociadas.

5.5 IMPACTOS EN MEDIOS DE COMUNICACIÓN

En total, dende o 1 de xaneiro ata o 18 de outubro de 2014, lográronse 93 impactos en medios de comunicación de diversos tipos.

XESTIÓN DAS APARICIÓNS

Das 93 aparicións, 73 foron xestionadas dende a Área de Comunicación de Autismo Galicia e as 20 restantes son aparicións motivadas por outros organismos que apoian os proxectos da entidade como a Xunta de Galicia, EAPN Galicia ou CERMI Galicia

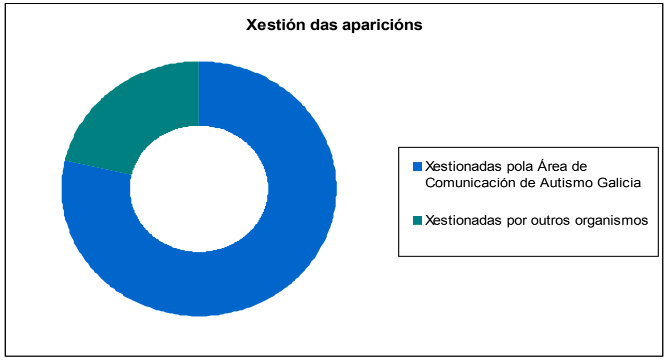

XESTIÓN DAS APARICIÓNS

En 82 casos, é a Federación Autismo Galicia quen centra o tema das novas e artigos nos medios de comunicación. En outras ocasións, dende Autismo Galicia axúdase ás entidades federadas na súa relación cos medios de comunicación, logrando 34 aparicións a unha ou varias entidades da Federación. O traballo conxunto con outras entidades do terceiro sector motivaron outras 15 aparicións

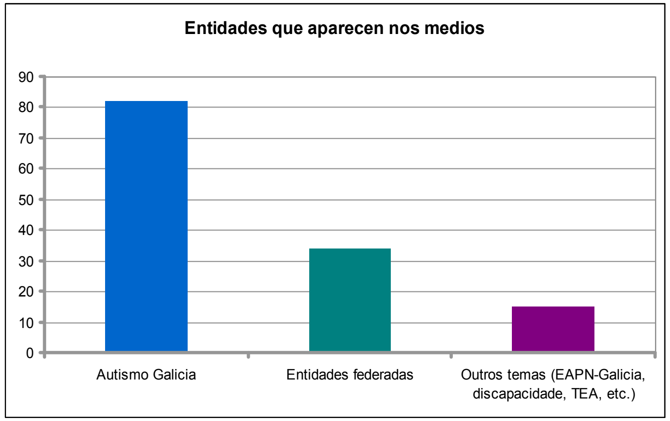

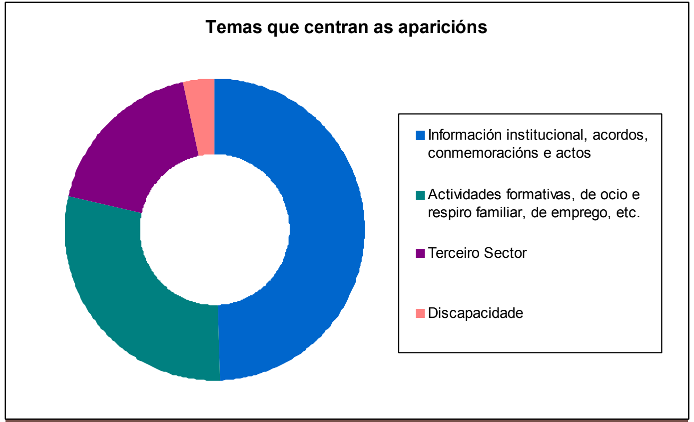

TEMAS DAS APARICIÓNS

Case a metade das informacións céntranse en actos institucionais, presentacións de acordos e conmemoracións, mentres que a terceira parte das aparicións viñeron motivadas polas actividades desenvolvidas no día a día da organización como poden ser os programas de formación, de emprego ou de ocio e respiro familiar. Finalmente, o interese polo terceiro sector e pola discapacidade en xeral motivou as restantes aparicións.

6. CONTAS DA FEDERACIÓN

6.1 BALANCE ANUAL

BALANCE DE SITUACION DE PYMESFL DEL EJERCICIO TERMINADO EL 31 DE DICIEMBRE DE 2014
Federación Autismo Galicia
(en euros)

Números de cuentas	ACTIVO	NOTAS de la MEMORIA	2014	2013
	A) ACTIVO NO CORRIENTE		**298.482,37 €**	**314.690,01 €**
20,(280),(290)	**I. Inmovilizado intangible**	5	- €	- €
24,(299)	**II. Bienes del Patrimonio Histórico**		- €	- €
21,(281),(2831),(291),23	**III. Inmovilizado material**	5	298.482,37 €	314.690,01 €
22,(282),(2832),(292)	**IV. Inversiones inmobiliarias**		- €	- €
2503,2504,2513,2514,2523, 2524,(2593),(2594),(2933),(2934), (2943),(2944),(2953),(2954)	**V. Inversiones en entidades del grupo y asociadas a largo plazo**		- €	- €
2505,2515,2525,(2595),260,261,262, 263,264,265,268,(269),27,(2935), (2945),(2955),(296),(297),(298)	**VI. Inversiones financieras a largo plazo**		- €	- €
474	**VII. Activos por impuesto diferido**		- €	- €
	B) ACTIVO CORRIENTE		**154.910,07 €**	**150.903,40 €**
30,31,32,33,34,35,36,(39),407	**I. Existencias**		1.903,08 €	2.161,84 €
447,448,(495)	**II. Usuarios y otros deudores de la actividad propia**	6	10.680,00 €	16.150,00 €
430,431,432,433,434,435,436,(437), (490),(493),440,441,446,449,460, 464,470,471,472,544,558	**III. Deudores comerciales y otras cuentas a cobrar**	8 - 11.3	88.199,55 €	90.564,78 €
5303,5304,5313,5314,5323,5324, 5333,5334,5343,5344,5353,5354, (5393),(5394),5523,5524,(5933), (5934),(5943),(5944),(5953),(5954)	**IV. Inversiones en entidades del grupo y asociadas a corto plazo**		- €	- €
5305,5315,5325,5335,5345,5355, (5395),540,541,542,543,545,546, 547,548,(549),551,5525,5590,565, 566,(5935),(5945),(5955),(596),(597),(598)	**V. Inversiones financieras a corto plazo**	8	- €	450,00 €
480,567	**VI. Periodificaciones a corto plazo**	8	178,07 €	299,34 €
57	**VII. Efectivo y otros activos líquidos equivalentes**	8	53.949,37 €	41.277,44 €
	TOTAL ACTIVO (A + B)		**453.392,44 €**	**465.593,41 €**

Formulan as presentes contas anuais compostas de Balance, Conta de Resultados e Memoria en Santiago de Compostela, a 30 de abril de 201 a Xunta Directiva.

6.1 BALANCE ANUAL

BALANCE DE SITUACION DE PYMESFL DEL EJERCICIO TERMINADO EL 31 DE DICIEMBRE DE 2014
Federación Autismo Galicia
(en euros)

Números de cuentas	PATRIMONIO NETO Y PASIVO	NOTAS de la MEMORIA	2014	2013
	A) PATRIMONIO NETO		338.132,91 €	349.004,53 €
	A-1) Fondos propios	10	**24.057,21 €**	**19.863,45 €**
	I. Dotación fundacional/Fondo social		**24.612,04 €**	**24.612,04 €**
100,101	1. Dotación fundacional/Fondo social		24.612,04 €	24.612,04 €
(103),(104)	2. (Dotación fundacional no exigido/Fondo social no exigido)		- €	- €
11	**II. Reservas**		**27.148,26 €**	**27.148,26 €**
120,(121)	**III. Excedentes de ejercicios anteriores**		**- 31.896,85 €**	**- 31.257,92 €**
129	**IV. Excedente del ejercicio**	3	**4.193,76 €**	**- 638,93 €**
13	**A-2) Subvenciones, donaciones y legados recibidos**	13	**314.075,70 €**	**329.141,08 €**
	B) PASIVO NO CORRIENTE		- €	- €
14	**I. Provisiones a largo plazo**		- €	- €
	II. Deudas a largo plazo		- €	- €
1605,17	1. Deudas con entidades de crédito		- €	- €
1625,174	2. Acreedores por arrendamiento financiero		- €	- €
1615,1635,171,172,173,175,176, 177,179,180,185	3. Otras deudas a largo plazo		- €	- €
1603,1604,1613,1614,1623,1624, 1633,1634	**III. Deudas con entidades del grupo y asociadas a largo plazo**		- €	- €
479	**IV. Pasivos por imposto diferido**		- €	- €
181	**V. Periodificaciones a largo plazo**		- €	- €
	C) PASIVO CORRIENTE		**115.259,53 €**	**116.588,88 €**
499,529	**I. Provisiones a corto plazo**		- €	- €
	II. Deudas a corto plazo	9	**106.428,17 €**	**108.919,81 €**
5105,520,527	1. Deudas con entidades de crédito.		36.220,96 €	28.893,91 €
5125,524	2. Acreedores por arrendamiento financiero.		- €	- €
50,5115,5135,5145,521,522,523, 525,528,551,5525,555,5565,5566, 5595,560,561	3. Otras deudas a corto plazo.	9 - 13	70.207,21 €	80.025,90 €
5103,5104,5113,5114,5123,5124, 5133,5134,5143,5144,5523,5524, 5563,5564	**III. Deudas con entidades del grupo y asociadas a corto plazo.**		- €	- €
412	**IV. Beneficiarios-acreedores.**	7	- €	- €
	V. Acreedores comerciales y otras cuentas a pagar.	9	**8.831,36 €**	**7.669,07 €**
400,401,403,404,405,(406)	1. Proveedores.		- €	32,51 €
410,411,419,438,465,475,476,477	2. Otros acreedores.		8.831,36 €	7.636,56 €
485,568	**VI. Periodificaciones a corto plazo.**		- €	- €
	TOTAL PATRIMONIO NETO Y PASIVO (A + B + C)		**453.392,44 €**	**465.593,41 €**

Formulan as presentes contas anuais compostas de Balance, Conta de Resultados e Memoria en Santiago de Compostela, a 30 de abril de 2015 a Xunta Directiva.

6.1 BALANCE ANUAL

CUENTA DE RESULTADOS DE PYMESFL DEL EJERCICIO ANUAL TERMINADO EL 31 DE DICIEMBRE DE 2014
Federación Autismo Galicia
(en euros)

NÚMEROS DE CUENTAS		Nota de la memoria	(Debe) Haber 2014	(Debe) Haber 2013
	A) Excedente del ejercicio		4.193,76 €	- 638,93 €
	1. Ingresos de la entidad por la actividad propia.		265.840,87 €	270.269,43 €
720	a) Cuotas de asociados y afiliados		2.860,00 €	2.860,00 €
721	b) Aportaciones de usuarios		9.837,24 €	14.668,62 €
722,723	c) Ingresos de promociones, patrocinadores y colaboraciones.	12	4.085,12 €	5.314,88 €
740,747,748	d) Subvenciones, doaciones y legados imputados a resultados del ejercicio	13	249.058,51 €	247.425,93 €
728	e) Reintegro de ayudas		- €	- €
700,701,702,703,704,705,(706),(708),(709)	**2. Ventas y otros ingresos ordinarios de la actividad mercantil**		1.404,96 €	1.404,96 €
	3. Ayudas monetarias y otros		- 3.586,03 €	- 6.049,36 €
(650)	a) Ayudas monetarias	12	- 2.004,57 €	- 3.663,00 €
(651)	b) Ayudas no monetarias	12	- €	- €
(653),(654)	c) Gastos por colaboraciones y del órgano de gobierno		- 1.581,46 €	- 2.386,36 €
(658)	d) Reintegro de subvenciones, donaciones y legados	13	- €	- €
(6930),71*,7930	**4. Variación de existencias de produtos terminados y en curso de fabricación**		- €	- €
73	**5. Trabajos realizados por la entidad para su activo**		- €	- €
(600),(601),(602),606,(607),608,609,61*,(6931),(6932),(6933),7931,7932,7933	**6. Aprovisionamientos**	12	- 55.043,01 €	- 60.513,60 €
740,747,75,778	**7. Otros ingresos de la actividad**		168,35 €	111,15 €
(64)	**8. Gastos de personal**	12	- 149.644,19 €	- 147.531,21 €
(62),(631),(634),636,639,(655),(656),(659),(694),(695),(678),794,7954	**9. Otros gastos de la actividad**	12	- 51.976,50 €	- 55.502,34 €
(68)	**10. Amortización del inmovilizado**	5	- 16.124,40 €	- 17.074,70 €
745,746	**11. Subvenciones, donaciones y legados de capital traspasados al resultado del ejercicio**	13	15.094,25 €	17.111,62 €
7951,7952,7955	**12. Excesos de provisiones**		- €	- €
(670),(671),(672),(690),(691),(692),770,771,772,790,791,792	**13. Deterioro y resultado por enajenaciones del inmovilizado.**		- €	- 1.251,91 €
	A.1) EXCEDENTE DE LA ACTIVIDAD (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13)		6.134,30 €	974,04 €
760,761,762,769	**14. Ingresos financeros**		- €	- €
(660),(661),(662),(665),(669)	**15. Gastos financeros**		- 1.940,54 €	- 1.612,97 €
(663),763	**16. Variación de valor razonable en instrumentos financeros**		- €	- €
(668),768	**17. Diferencias de cambio**		- €	- €
(666),(667),(673),(675),(696),(697),(698),(699),766,773,775,796,797,798,799	**18. Deterioro y resultado por enajenaciones de instrumentos financeros**		- €	- €
	A.2) EXCEDENTE DE LAS OPERACIONES FINANCIERAS (14+15+16+17+18)		- 1.940,54 €	- 1.612,97 €
	A.3) EXCEDENTE ANTES DE IMPUESTOS (A.2+A.3)		4.193,76 €	- 638,93 €
(6300)*,6301*,(633),638	**19. Impuestos sobre beneficios.**	11	- €	- €
	A.4) Variación del patrimonio neto reconocida en el excedente del ejercicio (A.3+19)		4.193,76 €	- 638,93 €
	B) Ingresos y gastos imputados directamente al patrimonio neto**		244.956,29 €	249.136,98 €
	1. Subvenciones recibidas		244.847,63 €	245.707,74 €
	2. Donaciones y legados recibidos		108,66 €	3.429,24 €
	3. Otros ingresos y gastos		- €	- €
	4. Efecto impositivo		- €	- €
	B.1) Variación del patrimonio neto por ingresos y gastos reconocidos directamente en el patrimonio neto (1+2+3+4)		244.956,29 €	249.136,98 €
	C) Reclasificaciones al excedente del ejercicio		- 260.050,54 €	- 264.537,55 €
	1. Subvenciones recibidas		- 254.354,19 €	- 256.886,73 €
	2. Donaciones y legados recibidos		- 5.696,35 €	- 7.650,82 €
	3. Otros ingresos y gastos		- €	- €
	4. Efecto impositivo		- €	- €
	C.1) Variación del patrimonio neto por reclasificaciones al excedente del ejercicio (1+2+3+4)		- 260.050,54 €	- 264.537,55 €
	D) Variaciones del patrimonio neto por ingresos y gastos imputados directamente al patrimonio neto (B.1+C.1) **		- 15.094,25 €	- 15.400,57 €
	E) Ajustes por cambios de criterio		- €	- €
	F) Ajustes por errores		- €	- €
	G) Variaciones en la dotación fundacional o fondo social		- €	- €
	H) Otras variaciones		- €	- €
	I) RESULTADO TOTAL, VARIACIÓN DEL PATRIMONIO NETO EN EL EJERCICIO (A.4+D+E+F+G+H)		- 10.900,49 €	- 16.039,50 €

* Su signo puede ser positivo o negativo
** Para calcular este saldo las entidades deberán identificar los aumentos (ingresos y transferencia de pérdidas) y disminuciones (gastos y transferencias de ganancias) en el patrimonio neto originados por las diferentes operaciones contabilizadas en el subgrupo 13.

Formulan as presentes contas anuais compostas de Balance, Conta de Resultados e Memoria en Santiago de Compostela, a 30 de abril de 2015 a Xunta Directiva.

7. IMPACTO EN MEDIOS

7. IMPACTO EN MEDIOS

Boletín
Socialia

Curso: apoyos visuales como herramienta de intervención en los trastornos del espectro del autismo

autismoGALICIA

Entidad: Federación Autismo Galicia

Correo-e: info@autismogalicia.org

Modalidad: Presencial

Localidad: Santiago

Fecha límite: 25/04/14

Fecha de inicio: 06/05/14

Fecha de finalización: 07/05/14

Horario: De 16.30 a 20.00 horas

Empleo y formación | Tercer Sector

Descripción:

La Federación Autismo Galicia realizará en los días **6 y 7 de mayo** un curso sobre apoyos visuales como herramienta de intervención en los trastornos del espectro del autismo, con el objetivo de que los participantes sepan cómo intervenir y ayudar a las personas con TEA en diversos contextos empleando diferentes tipos de apoyos visuales. Impartido por Marlene Horna Castiñeiras (psicóloga)

Destinatarios:

Profesionales que trabajan con personas con trastorno del espectro del autismo: maestros, educadores, orientadores, psicólogos, psicopedagogos, logopedas, terapeutas ocupacionales, enfermeros, ect.. Se partirá de conocimientos previos básicos sobre autismo.

Objetivos:

En el curso se abordará la importancia de los apoyos visuales para las personas con TEA y su uso como herramienta de comprensión del mundo en distintos contextos. También se trabajarán las estrategias visuales concretas para la flexibilidad, las habilidades sociales, el seguimiento de normas y la comprensión social.

Precio: 60€

Más información:

¡Tu ONG cuenta!
Envíanos información

Agenda

abr 04 2014 — **XII Festival intercentros: "distintos pero iguales"**
Bajo el lema "Distintos pero iguales", se celebra el próximo 4 de Abril en el Coliseum de La Coruña a las 17:00 horas el XII Festival intercentros.

mar 30 2014 — **Torneo solidario de pádel a favor de la mujer indígena guatemalteca**
El domingo 30 de marzo se celebrará un torneo solidario de pádel para recaudar fondos destinados a combatir la discriminación de la mujer indígena en Guatemala.

abr 04 2014 — **Charla para familias "Relaciones afectivas y sexualidad en personas con Síndrome de Down / Discapacidad Intelectual"**
La charla tendrá lugar el viernes 4 de abril, de 17:30 a 20:00 horas, en Centro Social de la Fundación Novacaixagalicia de Vigo

Síguenos en f

7 Formación

Taller de materiales: apoyos visuales para personas con trastorno del espectro del autismo

autismoGALICIA

Entidad: Federación Autismo Galicia

Correo-e: info@autismogalicia.org

Modalidad: Presencial

Localidad: Santiago

Fecha límite: 16/04/14

Fecha de inicio: 28/04/14

Fecha de finalización: 29/04/14

Horario: De 17.30 a 20.30 horas

Discapacidad | Empleo y formación | Tercer Sector

Descripción:

La Federación Autismo Galicia realizará en los **días 28 y 29 de abril** un taller de materiales y apoyos visuales para personas con trastorno del espectro del autismo, con el objetivo de que los participantes aprendan a elaborar materiales adaptados a las necesidades de comunicación de este colectivo. Taller impartido por profesionales de la asociación ASPANAES.

Destinatarios:

Dirigido al público en general, teniendo preferencia las personas con estudios de la rama social y sanitaria.

Objetivos:

En el taller se abordarán las necesidades de las personas con TEA, los apoyos visuales como facilitadores de la comunicación y la organización del entorno y del trabajo. Asimismo se enseñará a crear los materiales necesarios y se presentarán ejemplos prácticos.

Suscríbete
Boletín
Socialia

¡Tu ONG cuenta!
Envíanos información

Agenda

abr 04 2014 — **XII Festival intercentros: "distintos pero iguales"**
Bajo el lema "Distintos pero iguales", se celebra el próximo 4 de Abril en el Coliseum de La Coruña a las 17:00 horas el XII Festival intercentros.

mar 30 2014 — **Torneo solidario de pádel a favor de la mujer indígena guatemalteca**
El domingo 30 de marzo se celebrará un torneo solidario de pádel para recaudar fondos destinados a combatir la discriminación de la mujer indígena en Guatemala.

abr 04 2014 — **Charla para familias "Relaciones afectivas y sexualidad en personas con Síndrome de Down / Discapacidad Intelectual"**
La charla tendrá lugar el viernes 4 de abril, de 17:30 a 20:00 horas, en Centro Social de la Fundación Novacaixagalicia de Vigo

7. IMPACTO EN MEDIOS

Artículo

Moncho Fernández apoya el proyecto de accesibilidad a espacios deportivos

La Federación Autismo Galicia ha presentado su proyecto de accesibilidad a espacios deportivos, para el que ha contado con el apoyo del técnico del Rio Natura Monbus, Moncho Fernández

Tweet 9 Me gusta 15 Compartir

Foto Obradoiro CAB

Santiago de Compostela, 31 mar. 2014.- El Multiusos fontes do Sar sirvió hoy como escenario de la presentación del "Proyecto de accesibilidad para personas con autismo en los espacios deportivos de Santiago", realizada por la Federación Autismo Galicia, aprovechando el día mundial de concienciación de esta enfermedad, que será mañana 1 de abril. Al acto acudieron como invitados el entrenador del Rio Natura Monbus, **Moncho Fernández**, así como **Santi Valladares**, entrenador del Santiago Futsal.

El proyecto, que fue presentado por el presidente de la Federación Galega de Autismo, **Antonio de la Iglesia**, y en el que estuvieron presentes el Concejal de Deportes de Santiago de Compostela, **Adrián Varela**, la Concejala de Bienestar Social, **María Castelao**, y el gerente del Multiusos Fontes do Sar, **Santi Cuadrado**, consiste en llenar las instalaciones deportivas del Concello de Santiago de pictogramas informativos, dado que los enfermos de transtorno de espectro del autismo tienen un excelente pensamiento visual, en detrimento de la comunicación social y del lenguaje. Se pretende así disminuir las barreras físicas para los pacientes de este tipo de problema, así como mejorar la inclusión social de los mismos. El Multiusos Fontes do Sar ya cuenta con esta señalización en muchas de sus salas, que será de utilidad durante los encuentros que el Rio Natura Monbus dispute como local, así como para los demás servicios que se ofrecen en la instalación.

Moncho Fernández aprovechó la ocasión para felicitar a la Federación Autismo Galicia por su constante labor y recalcó la disponibilidad del Rio Natura Monbus para prestar siempre su ayuda a este tipo de actividades. El técnico fue agasajado, además, con un pictograma personalizado de todo el equipo.

Rio Natura Monbus

www You Tube

Enciclopedia ACB.COM

- Historial del Obradoiro C.A.B. S.A.D.
- Historial de Moncho Fernández

Últimas noticias

- Triguero: "Saldremos a ganar"
- Van Rossom: "Físicos en defensa"
- Descanso en Unicaja tras cinco días
- Promoción en Tenerife
- El Valencia BC contra el ambiente
- Vidorreta: "No nos conformamos"
- Borja Comenge no sigue
- SM Kia en zona: Sprint final
- Consigue las zapatillas en Facebook
- La Jornada 26, tweet a tweet
- Leonard aleja a los Grizzlies
- Quinteto Liga Endesa Jornada 26
- Mumbrú, Jugador de la Jornada 26
- Abós: "Hemos hecho un partidazo"
- Escrutinio del Quinibasket J26
- CAI Zaragoza-FC Barcelona (81-75)
- Carl English, invitado de lujo
- El vídeo despedida del CID
- Resumen de la Jornada 26
- El Fundosa ONCE logra la Copa

El Santiago Futsal colabora con la Federación Autismo Galicia

Patrocinadores Oficiales de la LNFS

El Santiago Futsal, con la Federacón Autismo Galicia

12

Este lunes ha tenido lugar la presentación del nuevo programa que la Federación Autismo Galicia desarrolla con el Concello de Santiago para mejorar la accesibilidad cognitiva de personas con trastorno del espectro autista en las instalaciones deportivas de Santiago. En la presentación colaboraron también los entrenadores del Santiago Futsal, Santi Valladares y del Río Natura Monbús, Moncho Fernández, que agradecieron a la Federación su invitación para colaborar en este proyecto y se pusieron a su disposición para cualquier iniciativa. Además, ambos entrenadores recibieron un pictograma de su club de manos del presidente de Autismo Galicia.

Los encargados de presentar el proyecto fueron el presidente de Autismo Galicia, D. Antonio de la Iglesia Soriano, el concejal de Deportes D. Adrián Varela, la concejala de Servicios Sociales, Dña. María Castelao y la responsable del programa en Autismo Galicia, Dña. María Arceo. Todos resaltaron la importancia de la adaptación de las instalaciones públicas, que a través de unos sencillos pictogramas ubicados en las diferentes dependencias, facilita el día a día de este colectivo.

Dentro de esta colaboración del Santiago Futsal con la Federación Autismo Galicia y coincidiendo con la celebración del Día Mundial de Concienciación del Autismo, dos jugadores del Santiago Futsal participarán este miércoles en una visita al Centro de Educación Especial para niños y niñas con TEA Duques de Lugo de la Asociación ASPANAES.

7. IMPACTO EN MEDIOS

Los de Santi Valladares derrotaron al Narón // El 1 de mayo jugará la final ante el Burela

MAYKA ESTURAO BALO
Santiago

C. NARÓN	SANTIAGO F.
2	3

Moncho y Santi recibieron un pictograma de sus clubes.

El Santiago Futsal jugará por novena vez consecutiva la final de la Copa Xunta al vencer ayer al Narón por dos goles a tres, tantos conseguidos por Quintela, Eloy Rojas y en propia meta tras un tiro de Pazos.

Y esta tarde los chicos de Santi Valladares retoman los entrenamientos para empezar a preparar su primer partido de los cuatro que restan de la Liga regular. Será este sábado (18.30 horas) en el Municipal Jacint Verdaguer frente a un Marfil Santa Coloma que es cuarto en la tabla con 43 puntos, mientras que los santiagueses recuperaron la sexta plaza (36) tras vencer al Magna Navarra (5º), del que se colocaron a un solo punto.

El choque liguero de este sábado se antoja vital para cumplir el objetivo de entrar en *play-off* porque la clasificación está muy apretada y el Santiago mantiene una renta de 4 puntos sobre el noveno (Montesinos), está empatado a puntos con el séptimo (Ríos) y tiene un colchoncito de 3 puntos sobre un Burela al que debe visitar en la penúltima jornada. El otro objetivo será entrar en *play-off* lo más arriba posible: y la quinta plaza está a tiro.

JUGADA TOP. La jugada del último gol de David Ruiz a Navarra, fue elegida

SANTIAGO Y OBRA, CON AUTISMO GALICIA

DOS CLUBES, UNA CAUSA

••• Santiago Futsal y Obradoiro colaboran con el programa que la Federación Autismo Galicia desarrolla con el Concello para mejorar la accesibilidad cognitiva de personas con trastorno del espectro autista en instalaciones deportivas. Ayer presentaron el proyecto Antonio de la Iglesia, presidente de Autismo Galicia, los concejales María Castelao y Adrián Varela, Santi Valladares y Moncho Fernández. Coincidiendo con el Día Mundial de Concienciación del Autismo, los jugadores del Santiago participarán mañana en una visita al Centro de Educación Especial para niños/as con TEA Duques de Lugo de ASPANAES.

El Santiago, a dejar a tiro el 'play-off' ante un Marfil a la baja

Los catalanes acusan la ausencia del pichichi Dani Salgado: un triunfo en cinco partidos

CARLOS MARTÍNEZ
Santiago

Atendiendo a las cuentas de Santi Valladares, al Santiago Futsal le restan seis puntos en las cuatro últimas jornadas para asegurar su pase al *play-off* por el título. Un objetivo que espera dejar casi sellado este sábado en su desplazamiento a la cancha del Marfil Santa Coloma (18.30 horas).

Idéntica meta que persigue el cuadro dirigido por Xavi Passarrius. Un punto bastaría al Marfil para garantizarse un lugar entre los ocho primeros al final de la fase regular de la Liga de Primera, pero el cuarto en la tabla (43 puntos) también aspira a encadenar dos resultados positivos ante Santiago (sexto con 36) y Magna Navarra (quinto con 37) que le permitan asegurarse el factor cancha.

No lo tendrán fácil los catalanes, pues acusan la ausencia del pichichi Dani Salgado (34 goles), baja para toda la temporada. Desde la lesión del pívot, el Marfil solo ha vencido un encuentro (2-7 al Gran Canaria) y el pasado viernes sufrió un 8-0 contra el Inter Movistar. Sendos empates ante Jumilla (1-1) y Jaén (2-2) completan su bagaje desde el KO de su estrella. El Marfil ha sumado cinco puntos en cuatro partidos. Con Dani Salgado había logrado 38 en 20 encuentros. Añadiendo el último partido del pívot, los catalanes contabilizan un triunfo en cinco compromisos.

El equipo compostelano intentará obtener su segunda victoria como visitante de la temporada en el Municipal Jacint Verdaguer. Los precedentes son favorables: de los siete enfrentamientos previos en la máxima categoría, el Santiago Futsal se impuso en cuatro y cayó derrotado en tres. La última vez, en la campaña pasada. Un 4-2 para el Marfil cortó una racha de tres triunfos del Santiago en Santa Coloma.

Hamza y Jorge Barroso, en el centro, con los niños y monitores del centro. *Foto: N. T.*

VISITA AL DUQUES DE LUGO

•••Con motivo del Día Mundial de la Concienciación del Autismo, los jugadores Jorge Barroso y Hamza visitaron ayer el Centro de Educación Especial para niños y niñas con Trastorno de Espectro Autista Duques de Lugo de la asociación Aspanaes. Allí los dos integrantes del Santiago Futsal charlaron con los niños del centro, les enseñaron sus habilidades con el balón y conocieron las instalaciones y el trabajo que realizan los profesores.

7. IMPACTO EN MEDIOS

Noticias

Buzón de queixas e suxestións sobre a tarxeta AA

Federación Autismo Galicia, xunto coa Consellería de Sanidade, está a recoller as queixas e suxestións na utilización da Tarxeta Sanitaria AA, posta en marcha hai tres anos para facilitar a utilización do sistema sanitario por parte das persoas con trastornos do espectro do autismo e as súas familias.

Publicado en lunes, 14 de julio de 2014

Salud | Tercer Sector

Esta tarxeta leva impresa a lenda AA na súa esquina superior esquerda, que significa Atención e Acompañamento, e permite aos seus usuarios evitar longas esperas, así como que o pacente permaneza acompañado durante a realización de probas médicas. Deste xeito, preténdese reducir o estrés que supoñen estas situacións para as persoas con TEA e que poden afectar ao seu comportamento ou dificultar a realización de probas.

Para coñecer os problemas que poidan ter os usuarios destas tarxetas, elaborouse unha enquisa online cuxos resultados serán trasladados á Consellería de Sanidade e que se pode encher de xeito anónimo.

Preme no enlace ou cópiao no teu navegador para acceder ao formulario:

https://es.surveymonkey.com/s/B9S7LR7

Saber máis sobre as axudas para a accesibilidade ao sistema sanitario galego

Suscríbete Boletín Socialia

¡Tu ONG cuenta!
Envíanos información

Agenda

sep 28 2014 — **VII Limpeza Simultánea de Ríos**
O domingo 28 de setembro volvemos a Mollarnos polos Ríos. Calzamos as botas e pretendemos deixalos libres do lixo que segue a aparecer nas nosas ribeiras e ríos.

ago 04 2014 — **Exposición "40 años de acción humanitaria independiente"**
Con esta exposición Médicos Sin Fronteras celebra los 40 años de su fundación.

sep 07 2014 — **II Marcha Ciclista Unificada**
Por segundo ano consecutivo Special Olympiscs Galicia está a organizar a Marcha Ciclista Unificada, en colaboración con FADEMGA FEAPS GALICIA e promovida pola asociación ASPAS.

Síguenos en F

7. IMPACTO EN MEDIOS

La ciudad al detalle

Los pictogramas guiarán a las personas con autismo

El pabellón de Os Remedios organizó en colaboración con la Federación de Autismo de Galicia un proyecto de accesibilidad para personas con autismo a base de pictogramas. Alfonso Vilachá, concelleiro de Deportes; Cándido Gómez, gerente de las instalaciones; Manuel Ojea, presidente de la asociación Trascos y Antonio de la Iglesia, presidente de la Federación de Autismo de Galicia, explicaron como este proyecto será de gran ayuda para las personas con autismo, o para aquellos que tengan dificultad de lectura o problemas visuales. Los dibujos, ubicados por toda la instalación, reflejan ideas de manera esquemática, como la diferenciación de vestuarios o la indumentaria necesaria para ir a la piscina. ■

MIGUEL ÁNGEL

Voz de Ourense

Teléfono: 988 366 400 redac.ourense@lavoz.es | ISSN 1888-4741 www.lavozdegalicia.es/ourense/ | Atención al suscriptor Teléfono gratuito: 900 154 218 | JUEVES 18 DE SEPTIEMBRE DEL 2014

e adapta instalaciones vas a personas autistas

pictogramas facilitará el acceso a Os Remedios

Los indicadores están ubicados en distintos puntos de las instalaciones deportivas. SANTI M. AMIL

da 150 nacimientos y que actualmente está creciendo». Además, se estima que solo en la provincia de Ourense podría haber más de novecientos casos de ciudadanos con este trastorno, que afecta a las habilidades sociales y comunicativas y que persiste a lo largo de toda la vida por tratarse de un síndrome crónico.

En los últimos años se ha percibido un aumento considerable de casos detectados que puede deberse, según los expertos, a una mayor precisión de los procedimientos e instrumentos a la hora de diagnosticar o a un aumento real de la incidencia de este tipo de trastornos. Por eso resulta tan importante la colaboración entre la Federación de Autismo de Galicia y el Consello Municipal de Deportes de Ourense ya que se da un gran paso en la integración y adaptación de las personas con autismo en la sociedad que los rodea.

«Hai un montón de persoas que por carencias nunha valoración apropiada, probablemente, non sepan que son autistas ou teñan un diagnóstico equivocado, e esto pode ser posible porque ás veces os límites entre un síndrome detTrastorno de espectro autista e outros síndromes pode supoñer una determinada dificultade de precisión», remarcó Manuel Ojea, presidente de la Asociación Trastornos de la Comunicación Social de Ourense, durante la presentación.

TRIBUNA ABIERTA

Comunicación

Manuel Ojea

Catedrático de Orientación Educativa

Las personas con trastorno del espectro autista presentan una prevalencia aproximada de 1 por cada 100 personas. Sus características principales, determinadas por causas de carácter genético, se basan en déficits en la comunicación social y la presencia de comportamientos restringidos y repetitivos. Los déficits en la comunicación afectan a la reciprocidad social, emocional y las conductas comunicativas en relación con los demás, así como en el desarrollo y mantenimiento de las relaciones. Por ello, y con la intención de favorecer su participación a nivel social, es necesario el uso de vehículos mediadores entre dichas personas y su interlocutor. Entre estos mediadores cabe destacar aquellos que presentan un alto componente visual, tales como las fotografías y los pictogramas representativos de las acciones o lugares correspondientes. Así, las personas con este trastorno, a través de la realización del acto de señalar sobre dicho mediador antes o después de una determinada acción o lugar, establecen la pretendida comunicación (social). En este sentido, la asociación de familias de personas con trastornos de la comunicación social de Ourense participa en un proyecto que abarca al conjunto de Galicia, iniciando la colocación de mediadores en zonas estratégicas del pabellón de Os Remedios de Ourense, con el ánimo que sea el principio de su generalización a otras zonas de uso público en la provincia, cuyo fin último es facilitar la promoción de la inclusión en la sociedad de estas personas.

7. IMPACTO EN MEDIOS

ÚTIL 0

DEZA-TABEIRÓS

Jimmy, un home con autismo, atopa traballo na Estrada

Dende hai un mes realiza tarefas de limpeza non CEIP de Figueiroa

FRAN BREA
a estrada / a voz 03 de decembro de 2014 07:20

0 votos

Dous días á semana Jimmy acode a limpar ás tres aulas dás que se fai cargo non centro de ensinanza.

Nas instalacións realízanse a diario multitude de obradoiros.
M. MÍGUEZ

Hoxe conmemorar ou Día Internacional dás Persoas con Discapacidade co obxetivo de concienciar á poboación dás cuestións relacionadas coa discapacidade e mobilizar ou apoio a este colectivo que en España representa un 9 % dá poboación. Hoxe, 3 de decembro, cúmprese tamén un mes dende que Jimmy, un home con autismo que ten 42 anos, comezara a traballar na Estrada, concretamente relizando tarfeas de limpeza non CEIP de Figueiroa tras ser contratado pola empresa local Limpezas Castedo.

Esta contratación a modo de experiencia piloto é froito dun acordo logrado entre ou Servizo de Emprego dá Federación Autismo Galicia, a Asociación de pais e nais de persoas con trastorno do espectro autista de centros de apoio familiar (Apacaf), que xestiona ou centro da Braña na parroquia de

7. IMPACTO EN MEDIOS

Carmen Gallego reclama que o goberno priorice ás entidades de iniciativa social nos concertos para a xestión de servizos sociais

XG XG Lunes, 22 Diciembre, 2014 - 02:28 Twittear 114 Seguir a @xornalgalicia1 Xornal de Galicia

OS SOCIALISTAS CONSIDERAN "EN TODO PUNTO INACEPTABLE" A "DERIVA PRIVATIZADORA DOS SERVIZOS SOCIAIS DISFRAZADA DE CONCORRENCIA COMPETITIVA" POR PARTE DA XUNTA

Santiago de Compostela, 22 de decembro de 14. A portavoz de Política Social do Grupo Socialista, Carmen Gallego, considerou hoxe "en todo punto inaceptable" a "deriva privatizadora dos servizos sociais" que o goberno galego está a encetar especialmente dende 2011 "disfrazada de concorrencia competitiva". Así o dixo na sesión da Comisión de seguimento das políticas relativas á discapacidade, celebrada hoxe no Parlamento na que compareceron os presidentes de Down Galicia e Autismo Galicia.

Gallego advertiu que as empresas privadas "en ningún momento poden substituír nin á administración pública nin a entidades de iniciativa social", e reclamou que se priorice a estas últimas á hora de conceder concertos cando a administración non poida prestar o servizo.

A responsable socialista aludiu así á concesión das 73 prazas de persoas con discapacidade que lle foron retiradas á Asociación San Francisco de Coia para trasladalas a unha empresa de Mos especializada en xeriatría. Sinalou o amplo desacordo que está a suscitar esta decisión e lembrou que a administración pode establecer cláusulas sociais que priorícen ás entidades de iniciativa social.

Criticou que o goberno galego permita a entrada das entidades privadas que intentan "sacar unha tallada importante" da xestión destes servizos fronte a unhas entidades de iniciativa social que en moitos casos "arrastran un maior custe laboral que empresas privadas de nova creación adheridas á reforma laboral do PP que abaratou o despido".

Gallego comprometeuse a incorporar as demandas das dúas asociacións que compareceron hoxe no documento de traballo que preparará esta Comisión para encetar unha nova Estratexia Galega da Discapacidade. Esta nova estratexia debera, dixo, superaros erros cometidos polo actual Plan de Discapacidade 2012-2013 elaborado polo goberno galego.

#XornalGalicia1

LOS COROS DE MAYORES LLENAN DE VILLANCICOS EL CENTRO DE LA CIUDAD
Esta actividad forma parte del programa organizado por el Ayuntamiento para que este colectivo sea partícipe de la celebración ...

OS SOCIALISTAS ADVIRTEN QUE O PECHE DE CAMAS HOSPITALARIAS ESTÁ A COLAPSAR AS URXENCIAS, QUE SON UTILIZADAS PARA ALMACENAXE DE...

PUBLICIDAD
ULL TÍTULO DE POSGRADO
NUEVO Diploma de especialización en la enseñanza de la lectura

Rúa Home Santo de Bonaval, 74 Bxo.
15.703 - Santiago de Compostela (A Coruña)
Teléfono: 981.589.365 Fax: 981.589.344
Correo Electrónico: comunicacion@autismogalicia.org

www.autismogalicia.org